Ára 24 fillér

A REGGEL

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: VIII. KER., ROKK SZILÁRD-UTCA 19

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL TELEFONJAI: JÓZS. 443—26, JÓZS. 334—42

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 1·20 lira, 3 francia frank

TELEFONOK VASÁRNAP DÉLUTÁNTÓL REGGELIG: JÓZSEF 303-30, JÓZSEF 310-16

VII. évfolyam — Budapest, 1928 január 23 — 4. szám

Ródé János munkásbiztositóintézeti vezérigazgató vérmérgezést kapott,

az Uzsoki-utcai kórházban a Munkásbiztositó egész orvosi kara harcol az egyre gyöngülő beteg életéért

Rögtön megoperálták, de az éjféli órákban száz-hatvanas pulzus mellett állapota rosszabbodott

A vasárnap déli konzilium bulletinje még bizott a beteg fölgyógyulásában, éjfélre azonban Ródé János állapota válságosra fordult

(A Reggel tudósitójától.) Országszerte megdöbbenést, rászvétet keltő szenzációja a vasárnapnak:

Ródé János munkásbiztositóintézeti vezérigazgató tragikus körülmények között történt veszedelmes megbetegedése,

amely ellen, élükön Bakay tanárral és Barla-Szabó Józseffel *a munkásbiztositó egész orvosi kara napok óta harcol eredménytelenül és*

vasárnap este óta már reménytelenül.

Ródé János, az Országos Munkásbiztositó Intézet vezérigazgatója *január 16-án*

rázóhideg föllépésével 40 fokos lázzal betegedett meg.

Csak másnap volt megállapitható, hogy a megbetegedést, *kötőszöveti gyulladást, a jobb alszárnak fölkaparásából származó külső fertőzés okozta.* Kezelőorvosainak, *Lévay József* és *Boross József* egyetemi magántanároknak és munkásbiztositóintézeti főorvosoknak rendelkezésére a nagyon magas lázzal és fertőzéses tünetekkel küzdő beteget az Országos Munkásbiztositó Intézet *Uzsoki-utcai kórházába szállitották be.* Itt pénteken, január 20-án, kezelőorvosai dr. *Bakay Lajos* egyetemi sebésztanár és *Barla-Szabó József* főorvos-igazgató bevonásával

konziliumot tartottak.

A konzilium után dr. Lévay József főorvos, kórházigazgató a beteget azonnal *megoperálta.* A mütét után látszólagos *javulás állott be,* azonban vasárnap, január 22-én,

az általánossá vált fertőzés következtében szivgyöngeségi tünetek jelentkeztek.

Vasárnap délben a kezelőorvosok Bakay professzor és Barla-Szabó József igazgatófőorvos bevonásával ujabb konziliumot tartottak, amelynek eredményeként megállapitották, hogy ujabb *mütéti beavatkozásra szükség nincs, ellenben a szivgyöngeség leküzdésére kell forditani minden figyelmet.* Erről a konziliumról a következő orvosi jelentést adták ki:

„Ródé János országos munkásbiztositóintézeti vezérigazgatónak öt nap óta

jobb alszárának külső fertőzéséből származó bőralatti gennyes kötőszövetgyulladása van.

Kezelését betegsége óta dr. *Boross József* és dr. *Lévay József* egyetemi magántanárok, az OMI főorvosai végzik. *Sulyosabb elváltozásokat mutató állapota miatt kezelőorvosai dr. Ródé vezérigazgatót pénteken reggel alsógödi lakásáról az OMI Uzsoki-utcai kórházába szállitották be.* A beszállitás után a kezelő orvosok dr. *Bakay Lajos* egyetemi sebésztanár és dr. *Barla-Szabó József* főorvos-igazgató bevonásával együttesen konziliumot tartottak, amelynek eredményeként Lévay egyetemi magántanár

a gyulladásos területet sebészileg azonnal megnyitotta.

A mütét után a beteg állapota szombaton *látszólag javult, de a vasárnap délelőtti általános állapotban beállott rosszabbodás folytán dr. Lévay József ujabb konziliumot tartott szükségesnek,* amely a föntebb emlitett orvosok bevonásával meg is történt. A konzilium megállapitotta, hogy Rodé vezérigazgató

állapota sulyos, de ujabb sebészeti beavatkozásra szükség nincs, ellenben az általános fertőzés esetleges következményeinek megakadályozása végett a legintenzivebb belgyógyászati ellenőrzésre van szükség.

Megállapitotta a konzilium azt is, hogy a beteg állapota ugyan sulyos, de erős szervezete előreláthatóan meg tud birkózni az *általános fertőzés* sulyos jelentőségeivel."

Az esti órákban azonban Ródé vezérigazgató állapota váratlanul

sulyosabbra fordult.

Az igénybevett, szivmüködést fokozó gyógyszerek eredményessége *a kivánatos mértékben nem mutatkozik.* Az Országos Munkásbiztositó Intézet elnöksége és

Barla-Szabó vezetésével az egész orvosi kar mindent elkövet, hogy Ródé Jánost az életnek megmentse.

Huszár Károly Ródét a kórházba szállitás előtt alsógödi lakásán is meglátogatta, a kórházban ismételten kint járt Vass miniszter és Dréhr államtitkár. Az intézeti elnökség tagjai ugyszólván óránként érdeklődnek a kórház vezetőségénél féltett vezérigazgatójuk állapota iránt. A sulyos válságoknak abban a viharában ugyanis, amely a Munkásbiztositó Pénztárt a forradalmak, a gazdasági krizisek és az átszervezési kisérletek zürzavarainak közepette már-már elmerüléssel fenyegette: *Ródé rendkivüli tehetsége és munkabirása* dacolt a hullámokkal. Vezérigazgatót kinevezését a máskor farkasszemet néző munkáltatói és munkásérdekeltségek *egymással versenyző szeretettel, örömmel és bizalommal fogadták.* A munkáspénztár számfejtőségénél kezdte pályafutását *mint egyszerü kishivatalnok.* Hihetetlen mun-

Bethlen a választuton

A rozsda szétmállik ujjaink között, olyan gyönge, mégis megörli a kemény acélt. Bethlen István gróf sohasem volt az elmult hét év alatt hatalmasabb, mindenhatóbb, abszolutabb, mint sivár napjainkban és mégis e törhetetlen, hajlékony, rugalmas acélpengén halvány rozsdafoltokat látunk. Bethlen választuton áll. Érzem a rámszegzett kétkedő, sötét, fölényes és cinikus tekinteteket. Nevessetek, barátaim! Tudom, hogy az ország az egységes kormányzópárté, senkié másé, legkevésbé önmagáé. Tudom. Örüljön Csonka-magyarország, hogy megtüri a kormánypárt. A földön, vizen, erdőn, mezőn, falun és városon csak ő az ur, övé a gyár, a bank, a hivatal, a főispán, a csendőr, a tanár, a vállalkozó, a szobrász, a szállitó, a tanitó és a rádió, minden pozició, minden mandátum, minden hatalom és minden dicsőség. A képviselőválasztások óta a párturalom állandósult, a hitnek az az erős vára, amelyet parlamenti kormányzat iránt táplált a nemzet, romokba dült. Pártok nélkül nincs parlamenti élet. A termékeny és szélesen hömpölygő folyam, amelynek hátán friss fuvalmak, remények ölelkeztek, megállott, a vize poshadt, belepte az iszap és a békanyál. Ellenzék nélkül a kormány felelőssége merő fikció, az ellenőrzés hiábavaló fáradtság. Az ország közvéleménye pedig reményt vesztve apátiába süllyed vagy odaszegődik a hatalomhoz, hogy a teritett asztalnak legalább a hulladékaihoz juthasson. Ily, egyensulyát vesztett parlamenti légkörben még a maradék ellenzékeskedés is professzióvá süllyed; a nagy célokkal együtt megszünnek a nagy becsvágyak is, előtérbe lép az egyéni érvényesülés vágya. A jogérzet meglapul, az erkölcsi motivumok ideje lejár és a nemzeti ideálok értéküket vesztik. Lassan mindenki elégedetlen, az ország szegény, a közszellem sivár, az uralkodó párt egyre terméketlenebb. A kapzsiság általános divattá válik. Nem látjátok az ijesztő falánkságot, amely megkerül minden tilalomfát és megkerit minden érzületet? Nem látjátok a cinizmus ragályának rémes terjedését, amely szennyréteg gyanánt ülepszik a lelkekre? Minden pozicióhoz tiz lajtorját támasztanak. Dulakodás, könyökölés, ki jut föl hamarább. Ostromlók foglalják el a létra minden fokát. Rágatlanul nyelik el az állásokat, mint a csuka a legyet. És minél többet esznek, annál éhesebbek. Nem érzi Bethlen István, hogy a közlelkiismeret mint telik meg altató méreggel, hogy e szemérmetlen tobzódás, ez a mérhetetlen gőg és magabizottság mily szörnyü veszedelmeket hozhat az országra? Kétségtelenül érzi, ezért hiszem, hogy választuton áll. Egyik ösvényről az ingovány lidércei, másikról az igazság nemtői hivják. Elmélkedjék a téli vadászlesen. A kis jégmadár apró lábacskáival megrugja a havat a magas bérc tetején. A megmozditott hópehelyből milyen könnyü, milyen légies, milyen ártatlan ez a porszemnyi pehely! — de golyó lesz belőle, a golyóból labda, a labdából gömb, ebből lavina lesz. Erre is gondoljon az eddig oly szerencsés erdélyi gróf, isten segitse őt a választuton!

kabirással elvégezte a jogot, vitézül végigküzdötte a világháborut, fogságba került és *rettenetes megpróbáltatások után került vissza hivatalába, ahol csakhamar pótolhatatlanná vált.* Amikor megkezdődtek a munkáspénztár átszervezési munkálatai,

heteken át naponta 16—18 órát dolgozott.

Öt nappal ezelőtt erős influenza támadta meg, de *még lázasan is folytatta munkáját.* Végre azonban ágynak dőlt és alsógödi lakásán influenza ellen kezeltette magát. Az influenza már mulófélben volt, amikor

hirtelen fölszökött a láza

és alapos vizsgálat után kiderült, hogy *fekvésközben lencsenagyságu pörsenés keletkezett a jobblábán, ezt fölvakarta,*

a később jelentkező vérmérgezési tüneteket azonban nem vette észre.

A sulyos beteget dr. *Lévay,* a sebészeti osztály főorvosa és *Kasza* alorvos kezeli, *az osztály hat-nyolc alorvosa pedig kétóránként fölváltva tart mellette fölügyeletet.* Barátainak és tisztelőinek százai aggódva várják, hogy rendkivül sulyos állapotában a következő órákon belül minő fordulat fog bekövetkezni.

Budapest zenéért rajongó közönségének részvéte mellett temették el vasárnap Kern Aurélékat

„Két tragikus emberi sors szimboluma ez a két koporsó..i"

(A Reggel tudósitójától.) Két egyforma, üvegtetős, aranyozott koporsó áll egymás mellett, az egyik *Kern Aurélé,* az Ujságirók-egyesület Jókai-leple van reáboritva, a másik *Hampel Beatrix,* a tragikus sorsu feleség koporsója, aki nem tudta tulélni férje halálát. Vasárnap délután sürü rajokban zarándokolnak a Kerepesi-temető halottasháza felé *énekesek, zenészek, politikusok, ujságirók, akik Kern Aurélt ismerték és szerették.*

Budapest társadalmának egész zenéért rajongó közönsége eljött,

hogy utolsó istenhozzádot mondjon. Negyedórával a szertartás megkezdése előtt *nemcsak a halottasház, de az egész környéke zsufolva van emberekkel és csak nehezen tudnak helyet csinálni Csiszarik püspöknek, hogy beszentelje Kern Aurél koporsóját.* A beszentelés után *Raffay* evangélikus püspök, aki Kernék házasságát megáldotta, áll a koporsó elé és megkezdi bucsuztató beszédét: — Nemcsak a hitvesi hüség és szeretet, de egyuttal

két tragikus sors szimbóluma ez a két koporsó.

Nem itélni, hanem siruí jöttünk e két magasröptü lélek koporsóihoz, akik megtartották esküjüket és egybeforrtak életben-halálban. — *Radnai Miklós,* az Operaház igazgatója meghatott hangon bucsuzott Kern Aurélától:

— A magyar zeneművészet nemes és vértelen szimfóniájában *egy szólam hirtelen elhallgatott,* örökre elnémult. A dalos álmok, az alkotó tervek, a jóravezető birálatok és az önzetlen tanácsok, mint a hurjapattant hegedü dallamai hangtalanul hevernek most körülöttünk. Gazdag és tiszta lelke *telve volt a szép, a jó, az igaz szolgálatával,*

amit tett, akart és tervezett, azt a magyar zeneművészet nagyobb dicsőségére tette, akarta és tervezte.

A művész halála a magyar zenevilág szomoru vesztesége, *a férfi és a hitves szörnyü tragédiája mindnyájunk mélységes emberi gyásza.* Igérjük Kern Aurél elnémult nemes szellemének, hogy a magyar zeneművészet sebzett szimfóniájában igyekszünk továbbszöni elárvult szólamát...

Dr. *Molnár Imre,* aki a Nemzeti Zenede nevében beszélt, *sirvafakadt a koporsóknál. Haraszti Emil* az Otthonkör és a zenekritikusok szindikátusa nevében bucsuzott Kern Aurélától. Sokféle talentum találkozott benned — mondotta —, *nemes tervek, a nagy művészi ideál irányitották minden lépésedet.* — *Lampérth Géza* a Petőfi-Társaság fájdalmas bucsuját hozta a koporsóhoz. Ezután két négylovas gyászhintóra helyezték Kern Aurél és felesége koporsóját s *megindult a menet a Pulszky- és Hampel-családok sirboltja felé.*

Tizenegy koporsót zár eddig magába a kripta, itt nyugszik báró Fejérváry Géza és Pulszky Ferenc is.

A sirbolt előtt *Kozma Miklós* miniszteri tanácsos beszélt a Telefonhirmondó és Rádió nevében, azután ismét a püspökök imádkoztak. Már alkonyodik, amikor a sirbolt bezárul a két koporsó fölött és *Kern Aurélék száz koszoruja föltornyosodik a temetőfal mellett.*

Serédi hercegprimás

érvényesiti a kánonjognak azt a rendelkezését, hogy egyházi személyek közhivatalt ne viseljenek és a papság tartsa távol magát az aktiv politikától

A primás csupán kivételes és megokolt esetekben fog engedélyt adni politikai szereplésre

(A Reggel tudósitójától.) Serédi hercegprimással együtt avatta biborossá XI. Pius pápa az uj lengyel hercegprimást, *Hladek* érseket. Ezzel egyidejüleg a Vatikán olyan *messzeható politikai jelentőségü intézkedést tett,* amely beavatottak véleménye szerint

az uj egyházpolitikai irányzat kiindulópontja lesz.

A pápa az uj kánonjogi kódex 139. kánonjának 4. paragrafusa alapján *eltiltotta a lengyel papságot attól, hogy a küszöbön álló parlamenti választások során közülük bárki is mandátumot vállaljon.* A pápának ez az elhatározása már a legutóbbi magyar képviselőválasztás alkalmával előrevetette árnyékát, amikor *egyes magyar püspökök a joghatóságuk alá tartozó mandátumvállalást megakadályozták.* Jólinformált helyen kijelentették *A Reggel* munkatársának, hogy

XI. Pius pápa azzal bizta meg Serédi hercegprimást, hogy a kánonjogi kódexnek a papság politikai szereplésére és közhivatal viselésére vonatkozó rendelkezéseit érvényesitse.

E rendelkezések érvényesitéséről az uj kánonjogi kódex 139. kánonja a következőkben intézkedik:

„Szentszéki engedély nélkül *orvosi és sebészi működést,* az egyházi biráskodáson kivül *ügyvédi és közjegyzői teendőket egyházi személyek ne végezzenek.*

Közhivatalt, amelynek gyakorlása világi főnhatóság vagy igazgatás alá tartozik, el ne foglaljanak.

A római apostoli szentszék engedélye nélkül azokon a helyeken, ahol pápai tilalom áll fönn,

törvényhozói tisztséget, szenátorit vagy orátorit, akiket képviselőknek neveznek (quos deputatos vocant) **nem kereshetnek**

és nem fogadhatnak és ugyanezt más helyeken (tehát ahol nincs pápai tilalom) *saját püspökünek és annak a püspöknek engedélye nélkül, akinek területén történik a választás, meg ne kiséreljék.*"

Az uj hercegprimás, hir szerint, a kódex e rendelkezésének alapján fogja megreformálni a katolikus papság közéleti szereplését. Serédi hercegprimás a magyar püspöki kar tagjaival már a legközelebb megvitatja mindazokat a kánonjogi rendelkezéseket, amelyeknek érvényesitése során *bizonyos intézkedéseket* szükségesnek tart. E rendelkezések a következők:

140 kánon: „Látványosságokon, hangversenyeken és ünnepségeken, amelyek hozzájuk nem méltók, vagy amelyekben egyházi személyek részvétele botrányt okozhat,

főként nyilvános szinházakban meg ne jelenjenek."

141. kánon: „Tilos egyházi személyeknek akár személyesen, akár mások által *üzérkedni vagy kereskedni, akár a saját vagy a mások hasznára gyakorolnák ezt."* *143. kánon:* „Egyházi személyek, akiknek nincs székhelyekhez kötött javadalmuk vagy hivataluk, püspökünk legalább is föltételezett engedélye nélkül, *egyházmegyéjük területéről jelentősebb időre el ne távozzanak."* *144. kánon:* „Aki egyházmegyéjének kebeléből ki nem válva, püspökének engedélyével más egyházmegye területére távozik, *igazságos okból, a méltányosság figyelembevételével*

visszahivható

és az idegen egyházmegye püspökének is joga van megtagadni tőle a további tartózkodási engedélyt, hacsak javadalmat nem ad neki." *148. kánon:* „Minden ellenkező szokás megszüntetésével a kanonokok és a mindennapi közös imákra kötelezett javadalmasok egyenként és évenként

összesen három hónapig lehetnek távol,

akár egyfolytában vagy részletekben, hacsak saját templomuk szabályai vagy a törvényes szokás a mindennapi szolgálatot meg nem követeli."

A fölsorolt kánonjogi rendelkezések alapján fog érvényesülni a hercegprimásnak az az elhatározása, hogy

a jövőben — egyes kivételes és megokolt esetektől eltekintve — egyházi személyek közhivatalt ne viseljenek és a papság tartsa távol magát az aktiv politikától.

Ezek szerint a magyar katolikus papság ezután előreláthatóan nem fog résztvenni az aktiv politikai életben és valószinü, hogy *az esetleges időszaki választásokon már nem is vállal senki jelöltséget a katolikus papok közül.*

Kállay Tibor ma Budapestre érkezik és egyelőre nem lép ki a kormánypártból

(A Reggel tudósitójától.) A politikai pártokban, de különösen a kormánypártban még most is észlelhetők *Kállay Tibor* ujévi beszédének utórezgései. Kállay ujévi beszéde után édesanyjához utazott és máig nem volt módjában állástfoglalni azokkal a jelenségekkel szemben, amelyek beszéde kapcsán előadódtak. *A Reggel* értesülése szerint

Kállay ma reggel a fővárosba érkezik

és érintkezést keres azzal a szükebb kormánypárti csoporttal, amely legközelebb áll az ő politikai elveihez. Értesülésünk szerint

Kállay egyelőre nem lép ki a kormánypártból,

de még ezen a héten alkalmat talál arra, hogy pontosabban körvonalozza politikai meggyőződését.

CHMEL zongoraterem
Alapittatott 1885
Budapest, Deák Ferenc-u. 6
(Haas-palota)
Bechstein, Bösendorfer
stb. stb. egyedüli képviselete
Jutányos árak! Kedvező fizetési föltételek
Rendkivüli árleszállitás pianolákban,
pian.-kottatekercsekben, gramofonokban és lemezekben

RENAULT
MONASIX
1·5 literes, 6 hengeres motor
Servo-motor-négykerékfék
Európai utak számára konstruált rugózás
Elegáns, kényelmes karosszéria
Könnyü kezelés, olcsó és biztos üzem
RENAULT
MONASIX
az európai urvezető ideális kocsija
Reiman, Budapest V, Vörösmarty-tér 3

Nina Payne utolsó 10 föllépte a Royal Orfeumban

A Nemzeti Pénzváltó

Gábor Tibor öngyilkossága körüli hírek miatt a Pénzintézeti Központ vizsgálatát kérte

A Pénzintézeti Központ a közönség megnyugtatására már ma reggel megkezdi a vizsgálatot

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap temették el *Gábor Tibort*, a *Nemzeti Pénzváltó* öngyilkos tőzsdediszponens-aligazgatóját, akinek temetésén alig jelent meg valaki azokból a körökből, amelyekben a tragikus végű fiatal igazgató tevékenységet fejtett ki. *Tőzsdei körökben Gábor Tibor öngyilkossága sok szóbeszédre adott okot és*

ezzel kapcsolatban élénken tárgyalják a Nemzeti Pénzváltó helyzetét is.

A *Nemzeti Pénzváltót* másfél évvel ezelőtt a *Hungária Banktól* vette át egy érdekcsoport, amelynek élén *Reinitz Armand* állott. *Reinitz* két hónap után, mivel a *Hungáriával* nem tudott megegyezni, egész angazsmánját átadta *Hádinger Adolfnak*, a *Phöbus Villamossági Rt.* nyugalmazott igazgatójának. *A régi igazgatóság lemondott*, sőt az intézetnek volt vezérigazgatója, *Derzsy Géza*, aki mintegy huszonöt évig volt az intézet kötelékében, 1927 tavaszán *szintén megvált állásától*. Az intézet vezetésére az igazgatóság *Nádas Lipótot*, a *Hermes* volt igazgatóját hívta meg, aki munkatársul magához vette *Márkus Sándort*, a *Wiener Kommerzialbank* volt igazgatóját. *Márkus* rövid idő mulva kivált az intézet kötelékéből, *ekkor került oda Gábor Tibor mint tőzsdediszponens-aligazgató.*

Gábor szerencsétlen üzleteket kötött

az *Éles Ármin aradi céggel*, amely közben fizetésképtelenné lett, ezenkívül váltókat számitolt le *egy nagy budapesti favállalatnak, amely fizetéseit szintén beszüntette. Gábor* felelős volt ezekért az üzletekért, *ez okozhatta tragédiáját. Gábor* öngyilkossága *a publikum körében nyugtalanságot keltett*, bár az érdekeltek szerint *erre komoly ok nincs*, mert az intézetet szerintük *veszély nem fenyegeti.*

A Pénzintézeti Központ — A Reggel értesülése szerint — két revizorral és a bank jogügyi osztályának egy kiküldöttjével a kora reggeli órákban még ma kiszáll a Nemzeti Pénzváltó helyiségébe,

hogy *ügymenetét fölülvizsgálja a közönség érdekeinek megóvására.* Így, ha bármilyen előre nem látható nehézség mégis fölmerül, *pár nap alatt nyugvópontra juthat.* Szombaton a tőzsdén *a Danica-részvényekben baissemozgalom volt, ami Gábor öngyilkosságával kapcsolatban* zavart okozott. A *Nemzeti Pénzváltó* menedzselte ugyanis évek hosszu során *át a Danica-részvényeket. Gábor* halálával függ össze, hogy a Danica-részvényekben áresések voltak, ugyanis *a halála folytán előállott pillanatnyi zavarban többszáz darab részvény a piacra került*, ez azonban *magával a Danica-vállalattal természetesen nincs összefüggésben.*

Tállya község késhegyig menő küzdelme Maillot & Nagy Ármin ellen a kincset érő kopaszhegyi bazaltbányáért

Maillot megszavaztatta a képviselőtestülettel, hogy évi nyolcvan millióért nekik adják a kopaszhegyi bazaltbányát, amelyért a Vasutforgalmi évi 500 milliót ígért

Csendőrök és detektivek állandó vallatásokkal és házkutatásokkal tartják rettegésben Tállya népét, mintha képviselőválasztás lenne

Tállya, január 22.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Fehérre havazott hegyek alján, fehérre meszelt házak között visz a kis parasztkocsi az állomásról Tállya községbe. Az egyik ház falán ittfelejtett, kopott piros plakát sápadozik:

„Éljen szeretett képviselőjelöltünk, báró Maillot Nándor!"

Két házzal arrébb hatalmas betük kiabálják:

„Gyilkoljátok meg a kopaszi rablót!"

Vasárnapi korzó ideje van, amikor megérkezünk, a templom előtti térségen ünneplőbe öltözött emberek járkálnak és *valamennyien ugyanarról beszélnek: a kopaszhegyi kőbánya ügyének bonyodalmairól.* Tállya szőlőtermő dombjai között egyetlenegy volt eddig, amelynek semmi hasznát nem vehették, az ugynevezett

Kopaszhegy, ezen nem termett meg semmi.

Két fivér: *Bodnár Imre* uradalmi inspektor és *Bodnár János* gépészmérnökhallgató a véletlennek és hosszu kutatásnak eredményeképen rájöttek, hogy *a Kopaszhegy mérhetetlen mennyiségü, utépitésre kiválóan alkalmas bazaltkövet, valóságos*

kincset rejt magában.

Ugy látszott, hogy ez a fölfedezés ismét munkához, kenyérhez fogja jutatni Tállya nyomorgó, sokat szenvedett népét. Nemsokára akadt vállalkozó, a *Magyar Vasutforgalmi Rt. hajlandónak mutatkozott kitermelésre.* Voltak a község lakói között, akik ezzel az ajánlattal szemben is azt hangoztatták, hogy

versenytárgyalást kell hirdetni,

hátha még előnyösebb ajánlatot kapnak. Ekkor *meglepetésszerüen megjelent a nyilt szinen báró Maillot Nándor képviselő* és kijelentette, hogy ő maga fog érdekeltséget alapitani a Kopaszhegy kiaknázására. *Ez a meglepetés megdöbbenéssé fokozódott, amikor a község lakói megtudták, milyen föltételekkel akarja a kőbányát kezébe kaparintani Maillot Nándor.* A képviselő ugyan eleinte azt hangoztatta, hogy ő még többet fog nyujtani a községnek, mint a Vasutforgalmi, később azonban már megtett ajánlatát visszavonta és az uj ajánlat szerint az ő „érdekeltsége" — *amelynek mindössze két tagja volt,*

báró Maillott Nándor és Nagy Ármin tállyai borkereskedő,

— régi üzlettársa és főkortese a képviselőnek, — *már nem hajlandó évi bért vagy részesedést juttatni a községnek, hanem egyszersmindenkorra kivánja megvásárolni a kőbányát.* Örök ár gyanánt 24.000 pengőt, 81 hold termőföldet, valamint vásárjogot ajánlott föl a községnek.

Maillottek ajánlatát a községbeliek nevetségesen csekélynek találták,

annál is inkább, mert a Vasutforgalmi *hajlandónak mutatkozott a részvények 20%-át teljesen díjtalanul átengedni a községnek, ezenfölül azt is fölajánlotta, hogy 10%-kal magasabb bért fizet minden vagon után, mint Maillottek.* A két ajánlatot összehasonlitva, a község lakosai arra a furcsa fölfedezésre jutottak, hogy

a Vasutforgalmi által fölajánlott évi bérösszegek legföljebb három esztendő alatt elérik azt az összeget, amelyet Maillottek örökös vételár gyanánt fizetnének.

A községi képviselőtestületnek e hó 16-án kellett határoznia afölött, hogy melyik ajánlatot fogadja el és kétségtelennek látszott, hogy vagy a Vasutforgalmi ajánlata, vagy a nyilvános árlejtés kitüzése mellett fog a képviselőtestület állást foglalni. És ekkor csoda történt! A községi képviselőtestületben sikerült Maillottéknak a szükséges kétharmad *többséget megkapni*, — hogy *hogyan*, azt mindjárt meglátjuk.

A kőbányát a Maillot és Nagy Ármin által alapitott „Tállyai Kőbánya Rt." kapta meg!

Ezután jelentek meg Tállya házain ezek a föliratok:

„Gyujtsátok föl a kopaszi rabló kastélyát!"
„Ne hagyjátok elrabolni a Kopaszt!"

Más föliratok Maillotnak és Toldy Miklós adóügyi jegyzőnek — akiben a lakosok Maillot legnagyobb segitőtársát látják —, megtámadására hivták föl a lakosságot. A kopaszi kőbánya forrongásba hozta egész Tállyát. *A Reggel* tudósítója beszélt *Bodnár Imrével*, aki fölfedezte Tállya nagy kincsét.

— A Kopaszhegy alján van egy kis szőllő — mondotta Bodnár —, öt évvel ezelőtt ebben a szőllőskertben *találtam egy kis darab krétakövet.* Ezen a nyomon indultunk el fivéremmel. Ezerhatszáz pengő bérösszeg ellenében kutatási jogot kértünk és előbb kisebb értékü krétakövet és eolint, majd *két évvel ezelőtt végre értékes bazaltbányát sikerült találnunk.* Ekkor már

mintegy 200 millióba kerültek a kutatások, eladósodtunk;

öcsém, aki müegyetemi hallgató volt, nyolc félév elvégzése után anyagi okokból nem fejezhette be a tanulmányait. A bazaltbánya föltárásától reméltük, hogy kifizethetjük az adósságainkat és ezenfölül exisztenciához is juthatunk, hiszen egy ilyen ritka föltedezéstől legalább ennyit elvárhattunk. Nem beszélek arról, hogy

eleinte mindenki kinevetett bennünket, a legjobban Nagy Ármin, aki most Maillot társa

és aki csak akkor kapott kedvet a vállalkozásra, amikor már a Vasutforgalmi ajánlatából látta, hogy valóban kincsesbányát találtunk. A Vasutforgalmi ajánlata biztositotta volna nekünk azt, ami megillet bennünket, amikor azonban a szerződést meg akartuk kötni velük,

jött Maillot és a legnagyobb presszióval lehetetlenné tette számunkra, hogy a kedvező szerződést megkössük.

Ezzel szemben ránk kényszeritette a saját ajánlatát, amelyből még az adósságainkat sem birjuk kifizetni,

lyukas cipőben járunk és nyomorgunk.

Biró Lajos nyugalmazott járásbiró, képviselőtestületi tag ezeket mondja:

— *Maillot báróék a markukba nevethetnek, hogy ha ezt a szerződést felsőbb fokon is jóváhagyják. Ők milliárdokat keresnek, a községnek pedig nem juttatnak ugyszólván semmit. Pontos számításaim szerint*

Maillottek ajánlata a községnek évi 80 millió jövedelmet jelent, ezzel szemben a Vasutforgalmi ajánlata évi 500 milliót.

Ezeket az adataimat a képviselőtestületi közgyülésen is elmondottam és *Nagy Ármin, aki jelen volt, egyetlen szóval sem tudta megcáfolni.* Nyilvánvaló, hogy *Maillot és Nagy Ármin csak a közvetitők szerepét játsszák és milliárdos honoráriumaik fölvétele után to-*

Firestone
a világhirű amerikai pneu
Dénes és Friedmann Rt
Budapest VI, Dessewffy-u. 29 * Telefon: 289-86, 144-71

PANHARD TEHERAUTÓ
30 éve vezet!
BÁRDI
IV, Kossuth Lajos-u. 6. sz.

HITEL:
értékpapirokra, autóra, zongorára, szőnyegre és egyéb kereskedelmi árura
BANK ÉS ÁRUFORGALMINÁL
V, Nádor-utca 30. Telefon. T. 108—86

vábbadják az egész vállalkozást az Urikány-Zsilvölgyi Rt.-nak, a községnek pedig mérhetetlen károkat okoznak.

Amig Biró járásbiróval beszélgetünk, küldöncöt érkezik és levelet hoz. *Hála Győző katolikus tanitó küldi a levelet,* amelyben ezeket irja:

„Igen tisztelt Járásbiró ur! Kezdettől méltóztatik ismerni, hogy *micsoda torturákon kellett átesnem a kőbányaügy miatt.*

A sok zaklatást megtetézte most a lakásomon egy óra hosszat lefolytatott nyomozás, detektivek jöttek két csendőrrel, biróval.

S hogy a gyanunak mi volt az alapja? Meg tetszik borzadni, ha Járásbiró ur megismeri..."

Hála Győzőt ugyanis azzal gyanusitották, hogy *esténként a lakásán összejövetelek vannak* és az egyik legénytől egy este igy bucsuzott el: *„Aztán jól csináld, Laci!" A csendőrök szerint ez csak az izgató föliratokra vonatkozhatott.* A legényt, *Csontos Lászlót* reggeltől estig vallatták a községházán *Bara - Ferenc* nevü barátjával együtt, mig végül kiderült, hogy Hála Győző a legényekkel mükedvelő előadást rendez, a „Piros bugyelláris"-t adják elő és *a „jól csináld" fölszólitás arra vonatkozott, hogy jól játssza el a szerepét.*

Rengeteg a panasz a csendőrök és a detektivek ellen,

— az utóbbiakat Maillot kérte Miskolcról azzal a megokolással, hogy élete veszedelemben forog —, *a parasztgazdákat és a kőbányai munkásokat a legnagyobb munkaidőben viszik le a községházára és vallatják órákhosszat. Biró Lajos* járásbiró, akit *Hála Győző* levelében arra is megkért, hogy látogassa meg a hatóságok tulkapása elleni jogorvoslat megbeszélésére, elmondja nekünk, hogy ennek a kérésnek nem tehet eleget,

a lakását el sem hagyja, mert attól tart, hogy hatósági beavatkozással akarják megakadályozni a föllebbezés elkészitésében,

amelyre az ellenzéki képviselőtestületi tagok megkérték. Ez a föllebbezés elmondja, hogy

a képviselőtestületi tagok többsége csak presszió alatt szavazott Mailloték ajánlata mellett.

Szoural Lajos, Maillot intézője, aki egyszersmind iparhatósági biztos, végigjárta az iparosokat és az uradalmi megrendelések beszüntetésével, de ezenfölül is *sulyos következményekkel fenyegette őket. A parasztgazdákat pedig adóvégrehajtással fenyegették meg.* Előadja továbbá a föllebbezés, hogy Maillotnak a községgel kötött szerződése *jogilag érvénytelen.* A szerződés 15. pontja ugyanis kimondja, hogy a jóváhagyástól számitott 30 napon belül a tervezett részvénytársaságnak meg kell alakulni és 64.000 pengő alaptőkét fölmutatni. Mivel a szerződést még juliusban jóváhagyták, a Tállyai Kőbánya Rt.-ot pedig csak január elején alapitották meg és a kikötött alaptőkét ekkor sem mutatták föl.

a szerződés egyszerüen hatályát vesztette.

A Reggel tudósitója beszélgetett *Szlenka Ferenc* katolikus kántortanitóval is:

— Bizonyosra veszem — igy vélekedik Szlenka —, hogy *amit elmondok, abból három lesz, mert a hatóságoktól függök,* mégis meg kell mondanom, hogy

Mailloték a képviselőtestületi többséget csak a legnagyobb befolyásolással tudták elérni.

Szoural Lajos intéző engem is próbált presszionálni, hogy rájuk szavazzak és amikor nem tettem, megfenyegetett, hogy azt a 174 pengőt, ami nekem Maillot bárótól mint kegyurtól negyedévi fizetés fejében jár, nem fogom megkapni. Erre kijelentettem, hogy ez nekem törvényesen járó fizetés és ha nem kapom meg, *a bárót bepörölöm.*

Szentmarjay László gazdálkodó, képviselőtestületi tag ezeket mondja:

— *Engem azzal fenyegettek meg, hogy ha nem szavazok rájuk,*

végrehajtót küldenek a nyakamra a 400 pengős adóhátralékom miatt.

Én mégis ellenök szavaztam, mert a község érdekeit kell szem előtt tartani. *Most várom a végrehajtót.*

Kula Pál nyugalmazott főjegyző, *Németh Gábor* uradalmi inspektor, *Valikovics István* bodnár, *Kozák Ferenc* gazda — valamennyien képviselőtestületi tagok — egybehangzóan állitják, hogy

a Maillot-féle szerződés a község legsulyosabb megkárositása.

Tállyán nincs polgárháboru, mert nem a polgárok küzdenek egymás ellen, *hanem egy szükkörü érdekképviselet és az őket segitő hatóságok állanak szemben Tállya egész lakosságával.* A tállyaiak nem véres összeütközésekkel akarják megoldani a dolgot, hanem

népszavazással.

Igy nevezik azt az ujabb akciót, amelynek célja, hogy a képviselőtestületi ellenzék által beadandó föllebbezést kézről-kézre adják. Aki azonositja magát vele, az *aláirja. A föllebbezés a főispánhoz kerül majd, akitől azonban nem is remélik a szerződés megsemmisitését.* Annál többet várnak a belügyminisztertől, akinek programja a községek háztartásának erélyes ellenőrzése. *Tállya háztartásában van mit ellenőrizni.* És Tállya agyongyötört, munkát és kenyeret áhitozó lakossága hálás lesz a belügyminiszter urnak, ha rendet csinál Mailloték birodalmában.

Halász Imre

Scitovszky Béla belügyminiszter 50-ik születésnapján

a pinkát halálraitélő rendelettel lepi meg a kártyásokat

(A Reggel tudósitójától.) Scitovszky belügyminiszter vasárnap ünnepelte ötvenedik születésnapját. *A Reggel* ebből az alkalomból érdeklődött *legközelebbi tervei* iránt.

— Mindenekelőtt közölhetem — válaszolta a belügyminiszter —, hogy *a vármegyei törvényjavaslat végleges formájában elkészült* és

februárban okvetlenül a képviselőház elé terjesztem.

Azt ma már kizárnak tartom, hogy a vármegyei javaslattal együtt februárban *a fővárosi javaslatot* is benyujthassam.

A fővárosi javaslatnak egyelőre még csak a nyers tervezete készült el

és magam is csak most fogok hozzá a törvényelőkészitő osztály munkájának áttanulmányozásához.

Munkatársunknak arra a kérdésére, hogy a fővárosi javaslat

az ajánlókat csakugyan leszavazottaknak nyilvánitja-e,

a belügyminiszter igy felelt:

— Tekintettel arra, hogy csak most fogok hozzá a nyers tervezet áttanulmányozásához, a részletekről természetesen nem beszélhetek.

Abban mindenesetre van valami, hogy arról, aki ajánl valakit, föltehető, hogy az ajánlottra akar szavazni.

— Ez az intézkedés azonban — jegyeztük meg — *tág teret nyitna a kormánypressziónak!*

— Nem tudom, miért kell mindig a kormánypresziójáról beszélni — mondotta a belügyminiszter —, amikor

vannak más pressziók is, ugynevezett pártpressziók,

amelyek hatalmasabbak lehetnek a kormánypressziónál. A döntésnél ez is figyelembe veendő.

Egyelőre azonban még nem ismerem az intézkedés várható kihatásait és igy érdemben nem is nyilatkozhatom.

Munkatársunk végül megkérdezte, hogy *mikorra várható az uj kártyarendelet régóta esedékes kibocsátása.* A következő választ kaptuk:

— *Az uj kártyarendelet teljesen kész.* A rendelet bizonyos igazságügyi vonatkozásaiban azonban szükségünk van az igazságügyminisztérium észrevételeire *s mihelyt ezeket megkapjuk, az uj rendeletet nyomban kibocsátjuk.* Már meg is sürgettem az ügyet, mert nem akarom, hogy a kibocsátás sokáig késsék. Az uj rendelet az érvényben levő intézkedéseket foglalja rendszerbe, egységesiti és pótolja a hiányokat.

Kérlelhetetlenül halálra itéljük a pinkát,

kihágásnak minősitünk, vagyis a rendőrhatóság elé utasitunk olyan visszásságokat, amelyekkel szemben eddig nem lehetett eléggé energikusan eljárni.

A megfelelő erkölcsi fölügyeletért az egyes klubok vezetőségét tesszük felelőssé

és reméljük, hogy az uj rendelet alapján a szerencsejáték könnyebben lesz ellenőrizhető és megfelelő büntető rendelkezésekkel korlátok közé szoritható.

A belügyminiszterium *ma üdvözli Scitovszky miniszteri 50. születésnapja alkalmából.*

Vasárnap éles gránátot helyeztek egy tábornok küszöbére

(A Reggel tudósitójától.) A Fő-utca 71. szám alatt *Schay Oszkár nyugalmazott gyalogsági tábornok lakásának küszöbén* vasárnap délután a tábornok szakácsnője

egy csomagot talált, amelyben gránátlövedék volt.

A tábornok azonnal értesitette a katonai és polgári hatóságot, mire *a rendőrségtől Losch Péter tüzérszázados, a főkapitányság robbantási szakértője nyomban a helyszinre sietett* és a gránátot magával vitte, hogy megállapitsa robbanóképességét. Losch százados

vizsgálatáról éjfélkor tett jelentést a főkapitányság központi ügyeletén,

amely *meginditotta a nyomozást* annak megállapitására, hogy *ki helyezte el a gránátot* a tábornok küszöbén és *miért.*

Rakowianu
esténkint 9-től a **Dunacorsóban**

Villányi pezsgő
(Schaumburg-Lippe)

Butorhitel készpénzárban!
Évtizedek óta a közismert butorhitel-osztálynunkban hálószobák, ebedlők, uriszobák nagy választékban, legkedvezőbb fizetési föltételek mellett
kaphatók „BOG-MIL"
Kereskedelmi Rt ezelőtt BALÁZS ÉS TÁRSA butoráruháza, Budapest, Vilmos császár-ut 43
Közalkalmazottaknak legnagyobb kedvezmény

Hallgassa meg a MUSICA RT.
(Erzsébet-körut 49, a Royal-Szálló épületében)
angol szerkezetü zongoráit és pianinóit. Minden hasonrangu külföldi gyártmányt ugy kivitelben, mint olcsóságban tetemesen fölülmul. Legkedvezőbb fizetési föltételek. Grotrian-Steinweg zongora vezérképviselete

Dr. KAJDACSY szakorvos,
rendel: 10-4 és 7-8-ig
VIII, József-körut 2. szám férfi- és női betegeknek

Minden külön értesités helyett.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy szeretett atyánk, családunk disze és büszkesége,

Dr. Frischmann Gyula ur,

a Ferenc József Kereskedelmi Kórháznak közel félszázadon át volt vezető belgyógyász főorvosa, a Ferenc József-rend lovagja, stb. folyó hó 22-én hajnalban hosszu, kinos szenvedés után életének 77. évében az élők sorából elköltözött.

Drága halottunkat folyó hó 24-én, kedden déli 1 órakor temetjük a rákoskereszturi izr. temető halottasházából.

Nyugodjék békességben.

Rolph Faragó és neje **Emma Lamb** New-York, **Barta Sándor** és neje **Frischmann Margit**, dr. **Faragó István** és neje **Drechsler Ilonka**, dr. **Faragó Kornél** mint gyermekei. **Özv. Frischmann I. Frigyesné** mint **sógornője.** Számos unoka, dédunoka, sógor és sógornő.

Ranzenberger őrnagy lovagias elégtételt Kért Prónay alezredestől,

aki azonban arra való hivatkozással, hogy „Ranzenbergert nem tartja lovagias kategóriába eső férfinak", csak fegyveres kiállást ajánlott föl

Vádpontokat sorol föl ellene s fölszólítja, hogy állítsa őt vádjaiért a bíróság elé

(A Reggel tudósítójától.) Az ismeretes kardaffér, amely *Prónay Pál* alezredes és *Ranzenberger Viktor* őrnagy között egy héttel ezelőtt zajlott le a Kossuth Lajos-utcában és amelyről legelőször *A Reggel* tudósítása számolt be, most *vasárnap ujabb fordulathoz vezetett.* Az affér után ugyanis *Ranzenberger* őrnagy — megbizottai, vitéz *Vida Gyula* nyugalmazott alezredes és vitéz *Lázár Károly* százados utján — január 16-án

Prónay alezredestől lovagias elégtételt kért.

Prónay az őrnagy megbizottaihoz erre *levélbeli kérdést intézett, hogy érvényben van-e még* a hadseregfőparancsnokságnak az a parancsa, amely a vitézeket és az aktiv és nem aktiv tiszteket *eltiltja a vele való lovagias érintkezéstől,* továbbá, hogy az ügy tárgyalásánál *nem fogják-e ezt a parancsot ujból érvényesiteni.* Mindezt — irta *Prónay* — azért óhajtja tudni, mielőtt a kihivásra válaszolna, mert *nem teheti ki magát annak,* amire már több precedens volt, hogy *a lovagias eljárást levezetik, előbb azonban az emlitett tisztiparancsra való hivatkozással az eljárást tárgytalanná teszik.* Miután *Prónay* alezredes erre a január 17-én kelt levelére *választ nem kapott,*

vasárnap a provokálásra azzal válaszolt, hogy Ranzenberger őrnagy ügyében lovagias tárgyalásokba nem bocsátkozik, a fegyveres kiállást azonban fölajánlja.

Prónay Pál levele igy hangzik:

Nagyságos
Schenker Zoltán és vitéz Vida Gyula alezredes uraknak
Budapest.

Budapest, 1928 január 22.

Nagyságtok e hó 16-án hozzám intézett levelükben *Ranzenberger Viktor* testőr-őrnagy ur megbizásából tőlem *lovagias elégtételt kérnek.* Ezen kérelmük annál *föltünőbb,* mert a hadseregfőparancsnokság egy korábbi kibocsátott titkos parancsában *az összes tiszteket eltiltotta a velem való lovagias érintkezéstől* és párbajaimat kódexellenes rendeleteivel a helyszinen akadályozta meg. Maga a parancsot kibocsátó hadseregfőparancsnok kódexellenes bojkotparancsába foglalt rágalmaiért *megtagadta velem szemben a lovagias elégtételt* és engem birósághoz hüldött, de az *ügyészség megtagadta az eljárás megindítását.* Ilyen előzmények folytán e hó 17-iki levelemben

fölkértem Nagyságtokat, hogy nekem ezen lovagiatlanságok ismétlődése ellen nyujtsanak garanciát.

Ezen fölszólításomra Nagyságtoktól *érdemleges választ nem kaptam.* Ezek után *Ranzenberger Viktor őrnagy ügyében kénytelen vagyok* az 1924 február 8-án fölvett jegyzőkönyvben kifejezésre juttatott *azon álláspontomat föntartani,* hogy

az ő ügyében lovagias tárgyalásokba nem bocsátkozom.

Renzenberger Viktor testőr-őrnaggyal szemben már akkor az a véleményem alakult ki, hogy őt velem szemben tanusitott magaviselete miatt *nem tekinthetem lovagias kategóriába eső férfinak és ezért toroltam meg a rajtam és feleségemen a lovagias ügy kiprovokálása céljából elkövetett, tiszthez nem méltó ujabb sértését — botommal.* Fölkérem Nagyságtokat, hogy ezen levelemet egész terjedelmében közöljék felükkel, akinek *módjában van tényállitásaimért ellenem*

a független polgári biróságnál

eljárni, amit el is várok tőle, mert nemcsak az ő és én érdekem ez, de *érdeke a hadseregnek és azon körnek is, amelyhez felük tartozik, hogy ezek a vádak birói uton tisztáztassanak,* mielőtt lovagias uton tengeri kigyóvá nyulnának vagy kardcsattogtatással örökre eltemettetnek.

Állitom,

1., hogy *Ranzenberger Viktor* testőr-őrnagy az 1922 október 27-én, majd 1923 február 3-án fölvett jegyzőkönyvekben *nekem magyarázatot nyujtott és legnagyobb tiszteletéről biztositott,* utóbb fölmerült tényei azonban ezen *lovagias nyilatkozatainak megbizhatóságát teljesen lerontották.* Erre való tekintettel az 1924 február 28-iki lovagias jegyzőkönyvben *Ranzenberger Viktor* testőr-őrnagynak *csak fegyveres kiállást ajánlottam föl* és a lovagias elégtételadást függővé tettem az ő szerepének birói tisztázásától, *Ranzenberger Viktor* testőr-őrnagy azonban

a fegyveres kiállásra nem reflektált, ellenem rágalmazási pört nem indított,

sőt azon lovagias ügyet is abbahagyta.

2. *Ranzenberger Viktor* testőr-őrnagy annak daczára, hogy a hadseregbe való fölvételét nekem köszönheti, *mint helyettes parancsnokom* nem volt őszinte, *nem kelt védelmemre* az ellenem intrikálókkal, *sem azokkal szemben,* akik az én káromra

vagyon elleni deliktumokat követtek el.

Felelősségre vonva, minduntalan a legnagyobb tiszteletéről és ragaszkodásáról biztositott, holott *az ellenkezőjét cselekedte* és a **hiányokat is reám akarta háritani.**

3. A szombathelyi tisztigyülésen a saját és a zászlóalj tisztikarának ragaszkodásáról biztositott engem,

a királypuccs alatti magatartásomra vonatkozó gazdátlan rágalmak ellen állástfoglalt,

majd ezen jelenlétemben tett nyilatkozataival teljes ellentétben, az ügyészek előtt és az 1924. évi főtárgyaláson tanuvallomásában ugyanazon rágalmakat támasztotta alá.

4. Pörbeli ellenfeleim oldalán önként jelentkezett tanunak, sőt *az ő érdekükben hamis tanuvallomást tett.*

5. *Ranzenberger Viktor* testőr-őrnagynak, mint a zászlóalj helyettes parancsnokának,

tudnia kellett a zászlóaljnál levő államtulajdont képező lefoglalt pénzek körül történt bünös üzelmekről és a kaszszakönyvek meghamisitásáról.

Tisztáznia kell magát, mint volt helyettesemnek, hogy *hová tüntek el* azon ugynevezett A., B., C. eredeti *pénztárkönyvek,* amelyeknek dátumai 1921 szeptemberig az én saját tinta-kézaláirásommal és a pénztárellenőrző tisztek aláirásával voltak ellátva.

Ezek után kijelentem még, hogy

miután folyó hó 15-én Ranzenberger Viktor testőr-őrnagyot tettlegesség érte, mint 1924 februárban 8-án, a fegyveres kiállást ismét fölajánlom neki.

Tisztelettel
Prónay Pál, alezredes.

Parancsoljon!
Itt van az uj Elida szappan!

Csodásan enyhe és tiszta, szine világos. Puha, dús habja kellemesen üdit és szépiti az arcbőrt. Pompás illata mindvégig megmarad és olyan finom és erőteljes, mint a legdrágább szappanoké.

100 grammos darab ára 72 fillér.

ELIDA Favorit SZAPPAN

Zsabka Kálmán és társai vasárnap hajnalban inzultáltak egy orvost is, aki egy véresre vert ember segitségére sietett

(A Reggel tudósitójától.) Vasárnap hajnalban *Zsabka Kálmán*, a botrányairól ismert fiatalember néhány társával ismét utcai botrányt rendezett. *A járókelőket inzultálták,*

egy embert véresre is vertek, amire a rendőrök előállitották őket.

A Főherceg Sándor-utcában van a jó hirnevü polgári vendéglő, a *Kispipa*. Szombaton este ide tért be *Zsabka Kálmán* két barátjával, *Dobozy Pál* és dr. *Mátéffy Géza* magántisztviselőkkel. Szomszédságukban a fiatal *Hikádé Károly* volt motorcsónakgyáros ült, barátja, ifj. *Kopcza József* és több hölgy társaságában. *Hikádé* és *Zsabka* régi ismerősök s igy a két társaság éjfél felé összeült. A kedélyes borozgatást hajnalfelé már *világnézeti vita követte, amelyben Zsabka és Hikádé élesen szembe kerültek egymással. Zsabka* már azzal fenyegetődzött, hogy

előveszi revolverét, mert nem türi a liberális véleményt,

amikor végül is *eltávoztak a vendéglőből.* Az utcán folytatták a heves vitát, amelynek lármáját a társaság egyik tagja motorkerékpárjának éktelen berregtetésével növelte. Riadtan nyiltak ki az ablakok s *a közeli őrszobáról rendőr sietett a helyszinre.* Ebben a pillanatban történt, hogy

Hikádé arculütötte Zsabkát, mert már elővette revolverét.

Véletlenül éppen ebben a zürzavarban érkezett a lármás csoporthoz az egyik közeli kocsmából *egy szegény tót munkás,* akit a környéken *Laci bácsi* néven ismernek. Amikor *Laci bácsi* meglátta, hogy *Zsabkával* baj van, igy kiabált a vitatkozóhoz: *„Enyém földi ki mer bántani?"* Most már mindannyian *a szegény tót munkásra vetették magukat* s egyikük ugy ütötte arcul, hogy *gyürüs ujja fölszakitotta bőrét s a munkást elöntötte a vér.* Ugyanekkor egy nagyobb társaság közeledett, orvosok és ügyvédek hölgyek társaságában s *az egyik orvos, hogy a sebesült segitségére lehessen, a csoporthoz sietett. Zsabkáék* most már

az orvosra támadtak és inzultálták.

A rendőr, aki egymaga nem birt a verekedőkkel, segitségért futott és a hamarosan megérkező rendőrök *a VIII. kerületi kapitányságra állitották elő Zsabkát, Hikádét, Dobozyt, Mátéffyt* és *Kopczát.* Innen *a főkapitányság központi ügyeletére* vitték őket, ahol csak *vasárnap reggel került sor a kihallgatásukra.* Miután *kihágás* cimén meginditották ellenük az eljárást, elengedték őket a rendőrségről.

„A népnek szabadságában áll a kormányt üdvözölni, de szabadsága egyébre sem terjed ki", — mondja Berky Gyula, aki résztvesz Nagy Emil jászladányi beszámolóján és a régi kisgazdapártot szervezi, amely „eltünt az egységespártnak nevezett Moloch gyomrában"

(A Reggel tudósitójától.) A közigazgatási hatóságok Nagy Emil *jászladányi* és Berky Gyula *nagyszalontai* választókerületében

mozgalmat szerveznek a „renitenskedő" képviselőkkel szemben.

Ennek eredménye egyelőre az, hogy egy nagyszalontai értekezlet biztositotta Bethlen miniszterelnököt „bizalmáról és ragaszkodásáról". Erről a bizalmi nyilatkozatról

Berky Gyula

A Reggel-nek a következőket mondotta:

— Amikor a kormánypártból való kilépésemet azzal okoltam meg, hogy a párt tagjait eltiltották a kormány intézkedéseinek birálatától, *Zik Károly főszolgabiró nyomban Berettyóujfalura utazott, hogy a főispántól „ügyemben" utasitást kérjen.* Csakhamar értekezlet hivtak össze, amelyen — választókerületemből érkezett értesités szerint — *negyven-ötven ember vett részt, állami és községi tisztviselők, előljárók, a hatóságoktól függő személyek, trafikosok és vendéglősök.* Ezek üdvözöltek azután a miniszterelnököt és az üdvözlő nyilatkozatot *Gorove Jenő állami nagytrafikos* irta alá, amit mindenki természetesnek fog tartani. En előre tudtam erről az értekezletről és meg is irtam a választókerületembe, hogy *a függő helyzetben levő emberek engedelmeskedjenek a főszolgabirónak, hogy baj ne érje őket, kenyeruket ne veszitsék.* Ez az a bizonyos szabadság, amelyről a kormány azt hiszi, hogy a választók „élvezik". En viszont nem tisztviselőktől, trafikosoktól és vendéglősöktől kaptam mandátumot, hanem a *néptől* és mint törvényhozó csak Istennek és a lelkiismeretemnek felelek. A költségvetés parlamenti vitájában szóvá teszem azt a *szabadságot,* amelyet az állampolgárok élveznek:

módjuk van a kormányt üdvözölni, de egyébre ez a szabadság már nem terjed ki.

A kormánypártból történt kilépésem alkalmából többezer üdvözlő iratot kaptam, nyolcvanhárom kisgazdakör üdvözölt, nyolc választókerület pedig, *köztük a nagyatádi,* meghivott, hogy népgyülésen fejtsem ki programomat. Általános a kisgazdaközönségben az a kivánság, hogy

állitsuk vissza a régi kisgazdapártot, amelynek programja az egységes pártnak nevezett Moloch gyomrában eltünt.

Berky egyébként meg fog jelenni és föl fog szólalni azon *a jászladányi népgyülésen,* amelyen *Nagy Emil* volt igazságügyminiszter fogja megindokolni választói előtt a kormánypártból történt kilépését. Nagy Emilt vasárnap küldöttség kérte föl e népgyülés megtartására. A küldöttség tagjai közölték vele, hogy *választói nagy örömmel fogadták kilépése hirét, mondván: „Hál' Istennek, hogy ujra negyvenegyolcasok lettünk!"* Erre vonatkozóan

Nagy Emil

a következőket mondotta *A Reggel*-nek:

— Jellemző a magyar nép gondolkozására, hogy

még ma is negyvennyolcasnak tartja azt, aki a semmittevő kormány ellen küzd a nemzeti politika érdekében.

Azt hallom egyébként, hogy valamelyik kormányt szolgáló lap szememre hányja, hogy *nem voltam mindig demokrata. Persze, hogy nem.* En

hazaszeretetből lettem demokrata, mivel beláttam, hogy a hazám érdeke követeli ezt

és hogy *nem kaphatjuk vissza az elszakitott magyarokat, ha nem csinálunk népies demokrata uralmat.*

Birstingl, a szenvedélyes önföljelentőt az Angyalföldre szállitották

(A Reggel tudósitójától.) Birstingl Miksa fogtechnikus, aki egyidőben kétes szereplésével foglalkoztatta a rendőrséget, vasárnap ismét a kapitányságra került. Ez a fiatalember, aki szakaszvezetői rangban különitményparancsnok volt, *minden nagyobb politikai pörben szerepet kért,*

szenzációs följelentéseket tett önmaga ellen,

de mindig kiderült, hogy csak föltünési vágyban szenved. Igy akart szerephez jutni *a Tisza-gyilkosok pörében is.* Szombaton este *Birstingl* Ujpesten tünt föl ismét, ahol az Árpád-utcában *oly föltünően viselkedett,* hogy *a rendőrőrszem előállitotta.* Vasárnap a főkapitányságon rendőrorvosi vizsgálat alá vették s miután az a gyanu merült föl, hogy

elmebajos,

bajának megállapitása végett *az angyalföldi elmegyógyintézetbe szállitották.*

Az uj numerus clausus tárgyalását csütörtökön kezdi meg a Ház

Bud pénzügyminiszter februárban beterjeszti az uj költségvetést

(A Reggel tudósitójától.) A képviselőház kedden folytatja a nemvalorizáló törvényjavaslat részletes vitáját. *Lakatos Gyula* előadó közölte *A Reggel*-lel, hogy a részletes vita szerdára előreláthatóan befejeződik, ugy, hogy

a képviselőház csütörtöki napirendjére már az uj numerus clausust fogják kitüzni.

Ennek tárgyalása során *Turi Béla* készült módositó javaslatot előterjeszteni, de miután — amint *A Reggel*-lel közölte — meggyőződött arról, hogy *a kormány ragaszkodik a Klebersberg-féle eredeti szöveghez, könnyen megtörténhetik, hogy módositó javaslatát elő sem fogja terjeszteni.* Politikai körökben ugyan az a hir terjedt el, hogy a pénzügyminiszter *még e héten* a Ház elé teszi a költségvetést. *A Reggel* munkatársának errevonatkozó kérdésére azonban *Bud pénzügyminiszter* kijelentette, hogy *az uj költségvetést csak február elején terjeszti a képviselőház elé és a vitára igy legkorábban február végefelé kerülhet sor.*

A költségvetési vita megkezdése előtt történik döntés a *Berky Gyula* lemondásával megüresedett jegyzői tisztség betöltéséről is. A jegyzőségre *Patacsi Dénes* pályázik, bár sokan vannak a kormánypártban is, akik e számfölötti jegyzői tisztség betöltését *ellenzik.*

Lengyel Menyhért első filmje

Lengyel Menyhért, a magyar drámai szinpad kivatott mestere, aki eddig csak a kritikus és a jóindulatu támogató szerepét játszotta, most végre bevonult a filmszerzők közé. A kitünő magyar drámairó nevét ugyan már kétizben olvastuk mozik szinlapján, azonban az egyik filmen a Lengyel-szüzsét más szenirozta, viszont a másik filmen ő szenirozott idegen szüzsét. Most végre elérkezett hozzánk „A hires asszony" cimü dráma, amely teljesen Lengyel Menyhért munkája. Amint Lengyel Menyhért szinpadi müveiben is érdekes női szerepek megalkotásával aratta legnagyobb sikereit, éppen ugy filmjén is érdekes női alak köré épitette föl izgalmas és drámai feszültségben gazdag meséjét. „A hires asszony" cimü filmdráma méltó utóda Lengyel Menyhért szinpadi munkáinak. De Lengyel Menyhértnek szerencséje is van, mert nőalakjainak megtestesitői, a szinésznők, mindig élettel tudták megtölteni az iró elképzeléseit és ez szerencsére most sem hagyta el, mert Lily Damita, aki „A hires asszony"-t játssza, ragyogó, izgató, érdekes, modern asszony, valóban olyan, mint amilyennek mi és az iró egy ilyen nőt elképzeltünk. A filmhez, amelyet a Palace és az Omnia mutatnak be csütörtöktől kezdve, egy másik hires asszony filmje is társul. A másik hires asszony: Francesca Bertini, a nagy olasz tragika, aki „Montecarlo pusztulása" cimü pazar és mesteri filmje, a müsor második produkciója. (—ó)

A Magyar Telefon Hirmondó és Rádió Rt. igazgatósága és tisztviselői kara mély megdöbbenéssel és fájdalommal jelenti, hogy elévülhetetlen érdemü munkatársa,

KERN AURÉL

a Rádió zenei és müvészi tanácsadója,

kormányfőtanácsos, a m. kir. Operaház v. igazgatója, a Nemzeti Zenede v. elnökigazgatója, e hó 20-án elhunyt.

Kern Aurél nemcsak ennek a kornak és a mai nemzedéknek élt. Munkája, élete az egyetemes müvészetet s az egész magyar nemzetet szolgálta. Földi élete kihamvadhatott, de fényességét még a távoli nemzedékek is látni fogják.

»KHASANA« SUPERB ARCROUGE

Dr. M. Albersheim, Frankfurt—London

Föltétlen megkérdi a barátnője: „Mitől ily természetes szinü az orcád?"

Mindenütt kapható! Ára 3 pengő 20 fillér

Vezérképviselőség: Mihály Ottó gyógyárunagykereskedés, Budapest, VI. Podmaniczky-utca 43

Zálogcédulákat kiváltok ékszereket bárkinél drágábban veszek Singer IV, Egyetem-utca 11. Egyetem-tér sarkán

ZÁLOGCÉDULÁKAT brilliáns-ékszereket bárkinél drágábban vesz Székely Emil Király-utca 51. (Terézkörút-templommal szemben.) Telefon

Nagy István törvényszéki biró tisztázta magát a megvesztegetés vádja alól

Már csak egy ügyben folyik ellene vizsgálat. — A vizsgálóbiró végzése szerint a többi ügyben legföljebb fegyelmi vétséget követett el

(A Reggel tudósitójától.) A *Nagy István* törvényszéki biró ellen folyó bünügyben *szenzációs fordulat* állt be:

a vesztegetési vádak legnagyobb részében a vizsgálat a sulyosan megvádolt biróra kedvezően végződött.

Kitünik ez abból a 13 gépirásos oldalra terjedő végzésből, amelyben *Földy* vizsgálóbiró megindokolja *Gazda György* és *Sellő István* szabadlábrahelyezését és amelyet tegnap kézbesitettek az érdekelteknek. *Ez a vizsgálóbirói végzés részletesen foglalkozik Nagy István szerepével is. A Friedrich-Siemens részvénytársaság* kényszeregyezségi ügyében dr. *Hosetzky* vagyonfölügyelő azzal vádolta meg Nagy István birót, hogy *„szemláromást igyekezett Gazda György szakértőnek kedvezni"*, nagyobb vagyonfölügyelői dijat helyezett neki kilátásba, ha a befolyó összegekből először is a szakértőt fizeti ki, mire ő csakugyan ki is adott 150 milliót Gazdának. Arra is rámutatott a vagyonfölügyelő, hogy ennek az összegnek a kifizetése után harmadnapra Nagy István éppen *az összeg felét, 75 milliót betett a Magyar-Olasz Bankba*, a saját folyószámlájára. A vizsgálat kiterjedt arra is, hogy Nagy István tulságosan gyakran rendelte ki Gazda Györgyöt könyvszakértőnek a kényszeregyezségi ügyekben. Ámde — mondja a vizsgálóbiról végzés —

Nagy István ezzel büncselekményt nem követett el, legföljebb fegyelmi vétséget.

Ha ezekben az ügyekben nem rendelte volna ki Gazda Györgyöt, mást kellett volna kirendelnie. De *nem követett el büncselekményt Nagy István akkor sem*, ha csakugyan igyekezett dr. Hosetzky vagyonfölügyelőt rábirni, hogy mielőbb fizesse ki Gazda szakértői diját. *Arra, hogy Nagy István törvényszéki biró dr. Gazda György kirendelésével, a dijak megállapitásával vagy a szakértői müködés megvizsgálásával kapcsolatban*

mulasztást vagy kötelességszegést követett volna el — adat egyáltalában nincs.

A vizsgálóbiró szakértőkkel ellenőriztette Gazda müködését a kirendelések alkalmával és megállapitotta, hogy semmi nyoma sincs annak, hogy a dr. Gazda György által készitett vagy készittetett szakértői vélemények érték tekintetében a kellő mértéket meg nem ütötték volna és hogy azok kellő szakértelem hijján lennének. Igy ezen szakvéleményekre támaszkodó birói intézkedés folytán *senkire kár nem háramolhatott. Ezért tehát ebből a szempontból sem róható Gazda György vagy Nagy István terhére valamely mulasztás vagy büncselekmény.* Nagy birót azzal is vádolták, hogy *a Külkereskedelmi és Áruforgalmi részvénytársaság kényszeregyezségében a vagyonfölügyelői dijak egyharmadát kapta.* Dr. Csillag Jenő Jenő vagyonfölügyelő a vizsgálat során tagadta, hogy ilyen kijelentést tett, Sellő István pedig

tagadta, hogy a vagyonfölügyelői dijakból bármit is adott volna Nagy Istvánnak.

A vagyonfölügyelői dij felét azért kérte és kapta meg Csillagtól, mert minden eljárásban helyettesitette a rokkant ügyvédet. A vizsgálóbiró ezekután megállapitja, hogy arra vonatkozóan, hogy *a vagyonfölügyelői dijat Nagy Istvánnal Sellő István valóban megosztotta volna, a terheltek tagadásával szemben és egyéb bizonyitók hijján semmiféle megnyugtató adatot nem talált.* Gazda és Sellő szabadlábrahelyezése óta

Nagy István ellen már csak egy ügyben — a Tridon részvénytársaság ügyében — folyik a vizsgálat,

de hogy milyen eredménnyel, arról még nincs birói határozat.

„Molnárra az utcán ujjal mutogattak Newyorkban az emberek"

— mondja Marton Sándor dr., aki vasárnap éjjel Budapestre érkezett

Molnár szerdán érkezik Párisból haza

(A Reggel tudósitójától.) Dr. *Marton Sándor*, aki tudvalevően elkisérte Molnár Ferencet amerikai utján és résztvett azokon a fogadtatásokon és ünnepségeken, amelyeket Newyorkban Molnár tiszteletére rendeztek, vasárnap éjjel ½11 órakor a bécsi gyorssal Budapestre érkezett.

— *Most még csak én vagyok itt* — mondta megérkezése után néhány perccel Marton Sándor *A Reggel* munkatársának —, a hosszu tengeri és vasuti utazás minden zürzavarával fejemben, amelyet Molnár Ferenc Párisban akar két nap alatt kipihenni. Negyvennyolc óra mulva azonban Molnár is Budapesten lesz. A tengeri ut Newyorktól Cherbourgig a tenger szeszélyeskedése miatt nem volt valami kellemes, ismerős sem sok akadt a *„Majestic"*-en, csak a Reinhardt-társulat néhány tagja, akiknek a további előadásokon már nem lesz dolguk; *Moser, Tilly Loosch* jöttek haza velünk együtt. Darvas Lili még 28-áig Amerikában játszik.

— Az ünnepléseknek arról a sorozatáról, amely Molnárt amerikai tartózkodása alatt december 7-től január 14-ig végigkisérte, a megérkezés percében *szinte számot sem tud adni az ember.* Azt mindenki tudja, hogy az amerikai riporterek mire képesek, de *emberi fantáziával el sem tudjuk képzelni, hogy hány száz lap akart interjut*

a „Newyork Times"-től a siketnémák lapjáig,

amelyek Molnárban a „Pál-utcai fiuk" angol fordításának megjelenése óta már nemcsak a drámairót, hanem a melegszivü, kiváló novellistát is ünneplik. *Molnárt szinte kézről-kézre adták, nappal lakásán keresték föl darabjainak volt szereplői*, akiket részben már Európából is ismert, — *az utcán ujjal mutogatták reá*, ezenkivül pedig minden napra jutott egy-egy nagyszabásu estély, amelyet a newyorki pénzügyi és müvészvilág rendezett tiszteletére. Fényben, hatásos megrendezésben valamennyit fölülmulta *Condé Nastnak*, a *„Vanity Fair"* kiadójának fogadóestélye, *a házigazda palotájának tizenhatodik emeletén levő télikert mesebeli fénnyel kivilágitott üvegcsarnokaiban*, amelyen *ötszáz meghivott vett részt*, a newyorki életnek csupa olyan alakja, *aki maga is világnevezetesség.* Mindenki azt mondta, hogy *ez az estély volt az idei newyorki szezon legnagyobb mondain sikere.*

— A mindennapos fogadtatások következtében *Molnár szinházba nem is mehetett*, darabjai ott tartózkodásának ideje alatt Newyorkban különben sem voltak müsoron, Chicagóban és a vidéki városokban azonban állandóan játszották őket. Én magam huszonkét uj amerikai darabot néztem meg, de témájukban és megirásuk módjában ezek *a Csiky Gergely utáni magyar drámairodalomra emlékeztetnek*, ugy, hogy az előadás technikáján kivül, amely szenzációsan modern eszközökkel dolgozik, nálunk alig tarthatnak számot érdeklődésre. Három olyan darabot láttam, amelyek iránt a mi közönségünk is érdeklődnék, ezek között a *„Mary Dugan főtárgyalása"* egy olyan darab, *amelynek előadása alatt nem megy le a függöny* és a rendkivül népszerü *Georges Kaufmann* legujabb darabját, a *„Royal Family"*-t, amely két szinészgeneráció összeütközését tárgyalja. Ezt a két darabot magammal is hoztam Budapestre.

Idei

Dreher

BAKSÖR

Csapolnak:

Apostolok, Förster Miklós vendéglője	IV, Kigyó-utca 6
Dénes József éttermei	VIII, József-körut 4
Feldmann Arnold Gambrinusbuffetje	VII, Erzsébet-körut 27
Grünfeld Fülöp	VI, Hunyadi-tér
Ketter József vendéglője	I, Horthy Miklós-ut 48
Kodra Károly Zöldfa-vendéglője	I, Krisztina-tér 9
Kovacsevics Milos éttermei	VIII, Rákóczi-ut 29
Magyar Világ nagyvendéglő	V, Vilmos császár-ut 68
Mátyás-pince, Baldauf Mátyás	IV, Eskü-tér 6
Nagy és Eichner vendéglője	VI, Vilmos császár-ut 9
Nagy László Postakantinja	V, Hold-utca 4
Párisi Nagy Áruház	VI, Andrássy-ut 39
Putnoky István éttermei	VIII, József-utca 26
Reigl Gy. Béla Sportbuffetje	VIII, József-körut 75
Reiner Ignác Aranybárány-vendéglője	IX, Mester-utca 2
Spolarich éttermei	IV, Ferenciek-tere 7
Stowasser József	VII, Garay-utca 50
Szivós Zsigmond sörözője	VIII, József-körut 85
Szücs Lajos „Kis Rabló"-vendéglője	I, Zenta-utca 3
Tökés Géza Kispipa-vendéglője	VIII, Szentkirály-utca 17
Özv. Varga Jánosné	VIII, Mária Terézia-tér 1
Wagner Béla éttermei	VI, Andrássy-ut 44
Wiesner Vilmos	VII, Király-utca 79

Évtizedek óta fennálló

Kereskedelmi vállalkozás, nagy vevőközönséggel,

előnyös feltételek mellett átadó.

Érdeklődések „Százezer pengő" jeligére Blockner hirdetőiébe, VII. Erzsébet-körut 12 kéretnek

PIRELLI PNEU- ÉS TÖMÖRGUMI Automobil Ker. Rt. Budapest, Bálvány-u. 12

HIREK

A szőrnyű lovas

Vállán sötét bánat-palást.
Lógó bajuszán bús ködök gyöngye.
A szeme vihar, a karja szálaj
De a szive gyönge.

Körötte röpköd a nyál, meg a nyál.
Megszokta, nem is érzi, ha bántják
Szorosabbra fonja a teste körül
A gondok palástját.

Földje van? Más aki rajta arat.
Fészket rak? Mindig elveszik tőle
S ő csak lohol, keresve honát
Búsan előre.

Pihenő kardján, tépett zekéjén
A régi szolga röhögve mulat
De érzi szorongva, hogy sohase látott
Különb urat.

Mert tudja: a felhő magva a villám!
Mert tudja mind: lesz még nemulass
Csak egyszer, csak egyszer rántkassa ki kardját
E szörnyű lovas!

Farkas Imre

Bice

Igy hivta mindenki. Az anyja, Pulszky Polyxéna, választotta leányának a Beatrice nevet. Igy, olaszosan. Saját, Olaszországban eltöltött gyermekévei emlékére. Mert Pulszky Polyxéna kinn született Rómában, a Kossuth-érát követő emigrációban: apja, Pulszky Ferenc, Kossuth Lajos meghitt embere, emelt szivvel követte vezérét a számkivetésbe — s amint római emlék volt már a Polyxéna név is, ugy lett római emlék később: Beatrice. Bice gyermekéveiben a Nemzeti Muzeum épületében lakott, tradiciós mütárgyak között, a szellemi arisztokrácia fényüzésében. *Különös gyermek volt.* Rapszódikus, tulzó, exaltált, temperamentumos — kizárt dolog, hogy sablon szerint mérlegeljen. Egészen gyülölt vagy egészen szeretett. *Szép, fekete Pulszky-szemei voltak.* Marczali Henrik, aki a négy Hampel-gyereket — három fiut és Bicét — születésük órájától ismerte, a leányra mondta mindig: *„Ő az egyetlen Pulszky.“* Nagyon *egész és nemes jellemet* értett ezalatt s egy *kifejezhetetlen lelki kényességet*, amelyet nem lehet hétköznapositani... *Bice már tizenhétéves korában megmondta legjobb barátnőjének, hogy ő egyetlen egyszer fog szeretni életében.* Akkor mondta ezt, amikor *már szeretett. Már akkor is a rokont, Kern Aurélt szerette, aki nálánál tizennyolc évvel volt idősebb. Pulszky-szerelem volt ez.* Egy szerelem, amely alfa és omega. Nem alkudott, nem vitatkozott, nem változott és nem engedett. Pedig külső alkatában nem volt semmi a szivós és makacs természetekből. Ugynevezett kövér leányka volt s ennek a hajlamosságnak semmiféle sport és testedző mozgás nem tudott véget vetni a későbbi évek során sem. És szép arcvonásai sem fejeztek ki akaratos erőt. Inkább derü volt világos arcán, amelyből nem hiányzott egy kis öntudatos fölény sem. *Harminc-négyéves lett, amikor férjhez ment. Beteljesedett az, amire növendékleány kora óta vágyott.* De ez a boldogság, amely végre megadatott neki, annyit még sem tudott természetén változtatni, hogy kedvéért egy másik, egész érzéséből elvegyen valamit. Amikor férjhez ment, anyja már négy éve halott volt: a gyászt nem vetette le. S a házasság után még három évig kérlelte őt a férje, amig föl birta venni az első félgyász ruhát... Férje meghalt — és Bice ugy fogadta ezt a csapást, mint aki másképp nem tudná ezt fogadni. Kizárt dolog volt, hogy mérlegeljen. A boldogságból, amiből szeretett volna harmine évet — *kapott négyet és most leszámolt: nincs tovább. Energikus vonásokkal, minden zavarság nélkül megirt, férje holttestе mellett, egy példátlan nyugalmu levelet. Azokhoz, akik közel álltak hozzá.* Azután lefeküdt és elaludt, mint aki elvégezte dolgát.

Dénes Zsófia

ZONGORÁK LEGOLCSÓBBAN
Magyarország legnagyobb zongoraraktárában
»LYRA«
IV.-nál, VII. Erzsébet-körut 19
Részletre is!

— **Enyhe, csapadékra hajló idő...** A budapesti meteorológiai intézet *vasárnapi* jelentésében a *prognózis* a következő: *Inkább enyhe és főleg nyugaton csapadékra hajló idő várható.*

— **A rendőrség vasárnap fölöszlatta a szociáldemokraták Trianon ellen tiltakozó óbudai gyülését.** A szociáldemokrata párt vasárnap az óbudai Munkásotthonban gyülést rendezett *a trianoni békeszerződés ellen.* Elsőnek *Kethly Anna* beszélt. Wilson tizennegy pontjaból — mondotta — *a bosszuállás eszköze lett.* Ebben a vérző országban *a dolgozók gyötrődnek, mert nem lehetnek forgalmi adóellenőrök és nem kegyeltjei a hatalomnak. Györki Imre* azt fejtegette, hogy *a reakció kiméletlenül érvényesiti elnyomó politikáját.* Bethlen beszéde mutatja, hogy minden eltörpül azon cél mellett, hogy a reakció megmaradjon Magyarországon. A kiküldött rendőrtisztviselő ekkor figyelmeztette Györkit, hogy *ne beszéljen napi politikáról. Várnai Dániel a választójogról akart beszélni, de a rendőrtisztviselő kétszer is figyelmeztette, hogy ez a kérdés nem szerepel a napirenden.* Várnai azonban tovább is a titkos választójog szükségességét hangoztatta, ezért *a rendőrtisztviselő megvonta tőle a szót.* A szómegvonást a hallgatóság lármás tüntetéssel vette tudomásul, ezért *a rendőrség a gyülést fölöszlatta.*

— **Bigámia és sikkasztás miatt letartóztatták egy hivatalnokot.** *Molnár Mihály* hivatalnok nemrégen megjelent az egyik kerületi elöljáróságnál, ahol előadta, hogy őt *Fodor Bélának* hivják és születési anyakönyvi kivonatot kért. Minthogy az anyakönyvben valóban megtalálták a Molnár-Fodor által közölt adatokat, kiadták neki a Fodor Béla névre szóló okiratot. Molnár erre *udvarolni kezdett egy elvált asszonynak, akit Fodor Béla néven csakhamar feleségül is vett.* Nemrégen följelentés érkezett a főkapitányságra és a megindult nyomozás során csakhamar kiderült, hogy *Molnár Mihálynak Jugoszláviában felesége van és igy bigámiát követett el,* de ezenkivül is megérdemli a hatóságok érdeklődését, mert Budapestre való utazásának költségeit *abból a másfélmillió dinárból fedezte, amelyet előző munkáltatójától, egy belgrádi biztositóvállalattól sikkasztott el.* Molnár Mihályt, alias Fodor Bélát a rendőrség vasárnap letartóztatta.

— **Halálozás.** Dr. *Frischmann Gyula,* aki a Ferenc József kereskedelmi kórház belgyógyászati osztályának félszázadon át volt *vezető főorvosa,* hosszas szenvedés után vasárnap meghalt. Az elhunyt nagy érdemeket szerzett *a kereskedelmi alkalmazottak egészségügyének megszervezése és betegellátása körül.* Orvosi tudása, szakirodalmi működése, humánus gondolkodása és egyénisége révén ugy az orvosi körökben, mint a társadalom minden rétegében szeretetben és közmegbecsülésben részesült. *Faragó István* ügyvéd és *Faragó Kornél* volt belklinikai tanársegéd atyjukat, *Barta Sándor* nagykereskedő apósát gyászolják.

— **Az olasz lapoknak megtiltották, hogy öngyilkosságokról irjanak.** *Rómából* jelenti *A Reggel* tudósitója: A római lapokat a sajtófőnökség az elmult héten arra utasitotta, hogy *napról-napra kevesebbet irjanak az öngyilkosságokról és egy idő multva teljesen szüntessék be ezeknek a hireknek a közlését. A kormány azt hiszi, hogyha az emberek nem fognak öngyilkosságról olvasni, akkor elmegy a kedvük attól, hogy megöljék magukat.*

— **Clinchant volt budapesti francia követet nagykövetté nevezték ki Buenos-Ayresba.** *Párisból* jelenti *A Reggel* tudósitója: *Clinchant* bukaresti követet és meghatalmazott minisztert, aki a frankügy idején Budapesten képviselte a francia köztársaságot, *nagykövetté nevezték ki és Buenos-Ayresba helyezték át.*

— **„Onagysága leépít.“** Vasárnap este a Kereskedelmi Utazók Egyesületében *Rácz Géza,* a kitünő ujságiró *„Onagysága leépít“* cimen érdekes és tanulságos előadást tartott *a női divat és a gazdasági élet viszonyáról.* Az élvezetes előadást a közönség ugy tetszéssel fogadta.

— **Székely Aladár müvészi fényképei a legkiválóbbak.** 6 müvészi kép 12 P. Váci-utca 18.

Tánc, estélyi és szimpadi
selyem és bőr divatcipők
Arany, ezüst és mindenféle divatszinekben
SEIDLER
Közismerten legolcsóbb árban!
KIRÁLY-UTCA 103
Telefon: József 376-01

Perzsa és németperzsa szőnyegeknek
leltári áron való árusitása megkezdődött, a legjobb minőséget tartom raktáron. Saját érdekében tekintse meg!
KLEIN ÖDÖN, IV. Régipoczta-utca 3. szám

— **Trockijék kiáltványban panaszkodnak a számüzetés ellen és azt mondják, hogy csak a burzsoáziát szabad üldözni.** Berlinből jelenti *A Reggel* tudósitója: *Trockij, Racovski, Radek* és a többi számüzött szovjetvezér a „Vorwärts“ utján kiáltvánnyal fordul a világ kommunistáihoz, amelyben *tiltakoznak az ellen, hogy vád és itélkezés nélkül küldték őket számkivetésbe.* Ez a kiáltvány Oroszországban nem jelenhetett meg és ezért juttatták Berlinben a nyilvánosság elé. „A mostani ellentétek — irják — olyanok, hogy ezeknél fontosabbak még nem merültek föl a nemzetközi forradalmi mozgalomban. *Az elnyomatás nem oldhatja meg a vitás kérdéseket.* Mint bolsevisták, tisztában vagyunk a forradalom elnyomatási rendszabályaival, amelyeket ismételten alkalmaztunk a burzsoáziával szemben és ezeket a rendszabályokat *a jövőben is kivánjuk ellenük használni.* De tisztában vagyunk azzal is, hogy *az elnyomatás csak ellenségeinkkel szemben volt sikeres, a bolsevistákkal szemben mindig eredménytelen maradt.* Az, hogy bennünket az októberi forradalom és Lenin katonáit számüznek, mutatja, hogy *a politikai változás az opportunizmus irányába fordult.* A VI. kongresszuson a pártba valóujraföl vételünket fogjuk inditványozni.“

— **Körbe-körbe.** A főváros törvényhatósági bizottságában minden héten történik valamely *„átcsoportosulás“.* Balról jobbra, jobbról jobbra. Vasárnap, mint befejezett tényt közöltek *A Reggel*-lel, hogy *Lackenbacher György* budai bádogosmester, aki alapitása óta bizottsági tagja a Wolff-pártnak, *átlépett* a Ripka-pártba, viszont *Hochenburger Antal* nyugalmazott tábornok, krisztinavárosi városatya, aki Ripka-parti listán került be a közgyülési teremba, *Wolffékhoz csatlakozott.* Balról jobbra e héten senkinek sem gondörödött a haja. Folyt. köv.

— **A vasárnapi filharmónikus főpróba.** Az ötödik bérleti hangverseny egyetlen programszámát *dr. Hubay Jenő* hat év előtt bemutatott, azóta már a külföldet is bejárt nagyszabásu *Dante szimfóniája* képezi: a *Vita Nuova.* Nagy idealizmussal, széleskörü tudással, finom izlléssel és rutinnal van ez a mü megkomponálva. Különösen diszkrét a kórusok belépése és a zenekar szólamaival való kombinációja. Általában a drámai részletek a liraiaknál erőteljesebbek és érdekes fejlődési fokot mutatnak Hubay utolsó operája, a *„Karenin Anna“* felé. Az előadást *Dohnányi* sok finomsággal és szeretettel vezényelte, dr. *Székelyhidy,* a *Sztojanovits-terzett,* a *Palestrina-kórus* és *Borus Endre* vezényletével a Wesselényi-utcai fiuiskola gyermekkórusa osztoztak a közönség lelkes ünneplésében, amellyel a jelenlevő szerzőt elhalmozta. *(V. M.)*

— **Cseltényi József előadása a Cobden-Szövetségben.** Kedden este 7 órakor *Cseltényi József* ad elő *Magyarország jövő kereskedelmi politikájáról* a Cobden-Szövetségben.

— Fehér M. Miksa férfiruhaüzletében Károly-körut 16, egy finom télikabát selyem béléssel 150, városi bunda opossumgallérral 300 pengő.

A Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság igazgatósága és tisztviselőkara mély megrendüléssel tudatja kiváló tehetségü, érdemes aligazgatójának,

Gábor Tibor

urnak

folyó hó 20-án történt váratlan, tragikus elhunytát.

Közszeretetben álló kiváló tisztviselőnk emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

— **Nagyarányu tüntetések Párisban az elfogott kommunista képviselők kiszabadításáért.** Párisból távíratozzák: A kommunisták vasárnap, Lenin halálának évfordulóján nagyarányu tüntetést rendeztek. *Mintegy 20.000 fényi tömeg* vörös lobogók alatt végigvonult a városon és *az elfogott kommunista képviselők kiszabadítását, valamint az általános politikai amnesztiát követelte.* A menet a többi közt kivonult a temetőbe is, ahol megkoszorúzta *Louise Michel* kommunista agitátornő sírját. Rendzavarás sehol sem történt. A rendőrség a párisi rendőrprefektus személyes vezetésével *nagy készültséggel tartotta fönn a rendet.* A Santé-fogház előtt a rendőrségen kívül még lovas és gyalogos katonaság is állomásozott, mert a hatóságok attól tartottak, hogy a tömeg ott összeverődik és erőszakkal akarják majd kiszabaditani az elfogott képviselőket. Erre azonban nem került sor.

— **Az összeférhetetlenségi bizottság csütörtökön dönt Szabóky államtitkár, Csilléry és Barla-Szabó főorvos-igazgatók ügyében.** A képviselőház állandó összeférhetetlenségi bizottsága csütörtökön fog hozzá *Szabóky Alajos* pénzügyi államtitkár ügyének tárgyalásához, *aki a Nemzeti Banknál és az OKH-nál betöltött állásai miatt tett maga ellen összeférhetetlenségi bejelentést.* Az ügy előadója *Oberhammer Antal.* A csütörtöki ülés napirendjére tüzték ki *Csilléry Andrásnak* és *Barla-Szabó Józsefnek,* az OMI igazgató-főorvosainak összeférhetetlenségi ügyét is, amelynek *Erdélyi Aladár* az előadója. E három ügyben *nem kisorsolt szüri, hanem a tizenegytagu összeférhetetlenségi állandó bizottság hivatott dönteni* és politikai körökben elterjedt hirek szerint *csütörtökön már a döntés is megtörténik.*

— **Alberto Paolillot, a milliárdos csekkcsalót kiadják Olaszországnak.** Emlékezetes, hogy a budapesti rendőrség az olasz hatóságok megkeresésére egy év előtt *letartóztatta Alberto Paolillot, aki 23.000 dollláros csekkcsalást követett el a róman Banca Santo Spirito kárára.* Az olasz kormány meginditotta a kiadatási eljárást, amelynek során Paolillo azt állitotta, hogy *ő braziliai állampolgár és ezért kiadni nem lehet.* A *Szemák*-tanács a kiadatási kérelmet *véleményezve* fölküldte az igazságügyminiszterhez, aki ennek alapján vasárnap *elrendelte a milliárdos csekkcsaló kiadatását Olaszországnak.*

— **Növendékvizsga Rákosi Szidi filmiskolájában.** *Rákosi Szidi* magánfilmiskolája vasárnap tartotta vizsgaelőadását, amelyen a növendékek nagyrésze szép haladásról tett tanuságot. Kitüntek *Margittay Tibor, Orbán Erzsi, Paulay Ilona, Komáromi Elza, Aiföldi Lili, Nagy Sándor, Gaál Mária, Salgó, Bónay, Kellner* és *Téglás Emma.*

— **A Háztulajdonosok Szövetsége a lakókkal akarja kitatároztatni a házakat.** Egy sereg budapesti bérházban a mult héten uj „házirendet" kézbesitettek. Az van többek közt ebben a mulatságos házirendben, hogy *ezentul a falban és padlóban elhelyezett házalkatrészeket és fölszereléseket a bérlő köteles saját költségén és a háztulajdonos által kijelölt iparossal jókarban tartatni.* Ha a bérlők ezt a házirendet aláirnák, lemondanának a lakásrendeletnek arról az egészen magátólértetődő intézkedéséről, amely a bérlemények karbantartása tekintetében *ujra érvényesnek jelenti ki a magánjog szabályait* és a rendes használattal járó karbantartás kötelességét *a bérbeadóra* rója. Egészen nyilvánvaló, hogy az uj „házirend" nem egyéb a Háztulajdonosok Szövetségének átlátszó próbálkozásánál, amellyel ugy akarja az évek óta tatarozatlan, korhadó házakat rendbehozatni és konzerválni, hogy *ennek a rendbehozatalnak a költségeit a lakók viseljék.* A bérlők félnek, hogyha fölszabadul a lakásforgalom, a háziurak bosszából egyszerüen kilakoltatják őket, azért *sokan már alá is irták az uj házirendet* és a kormánytól várják, hogy erélyes intézkedéssel vágja el az utját *a lakásrendelet ilyen perfid kijátszásának.*

»PANNONIA«
SZÁLLÓ
Budapest, VIII. ker., Rákóczi-út 5. sz.
Az előkelő családok régi, jóhirnevü találkozóhelye a város szivében, a két legnagyobb pályaudvar és a hajóállomások közelében, a villamos közúti vasutak csomópontjánál
Kényelmes közlekedés minden irányban
Teljesen ujjáalakitva
legmodernebben, minden kényelemmel fölszerelve
110 szoba 180 ággyal. Központi fütés. Lift
Állami telefon
Hideg és meleg folyóvizvezeték az összes szobákban. Szobák fürdőszobával és toilettel
Külön fürdőszobák
Kényelmes, izléses olvasóterem
Fodrász, manikür és pedikür
Pompás télikert, fényes éttermek, különtermek, kávéház. Kitűnő magyar és francia konyha, kiváló magyar és külföldi fajborok. Figyelmes kiszolgálás. Mérsékelt árak
Szállótulajdonos:
Glück Frigyes
Az étterem és kávéház tulajdonosai:
Glück E. János és Pelzmann Ferenc

Pesti Sodoma

(A Reggel tudósitójától.) Pont éjfélkor kezdődik. A szárnyas ajtó fölpattan s rajta belibeg az első brokátköpeny, hermelincap vagy nerzvizió, mögötte egy-két, esetleg több szmoking, már amint a ménage otthon elrendeződött. A bár egy pillanat alatt föléled. Lámpákat gyujtanak, a zongorista végigfut ujjaival a finom zongorán, a pincérek kiegyenesednek s az első üveg az asztalra kerül. *Kezdődik, vraim...*

Mi kezdődik?

A szomoru város ujesztendő óta valami csodálatos változásan ment keresztül. Szilveszter éjjel kezdődött először. Az emberek éjféltájban, mintha fölgyujtotta volna őket valami, minden átmenet nélkül elkezdtek mulatni, de olyan eszeveszett tempóban, hogy aki józanul nézte végig őket, annak ijedtében elállt a lélegzete. *Mi történik itt,* kérdeztem magamtól, amikor az örjöngő városon végigszaladtam, *mi fáj ezeknek, mitől bucsuznak, mit éreznek ezek, mitől félnek, miért örjöngenek?* Abnormis volt a pulzusa a városnak, egy kis delirium égett mindenkinek a szemében, ijesztő volt az egész. (Másnap a vendéglősök, az étterem- és mulatóhelytulajdonosok konstatálták, hogy Budapesten tizenöt éve nem volt ilyen Szilveszter, mint az idei.) Uj év első napján délelőtt ½11 órakor a divatos nagyköruti caffé-restaurantban 600 ember ült, a pesti társaság krémje és ette a bablevest. *Senki sem akart hazamenni.*

Ez a mámor azóta tart. És pont éjfélkor kezdődik az első modell bevonulásával. A mágnások vezetik ezt a furcsa cavalcade-ot, a legtiszteletreméltóbb és legelőkelőbb mágnásnevek viselői, csak ugy, mint az ugyancsak közülük kikerülő bár-arisztokrácia ifju vezérivói és adósmaradói. Részeges és kokainista gyermekőcök hada, beteg lápvirágai a magyar arisztokrácia királyi, hüvös fenyveserdőinek. *(Százmilliókkal tartoznak a budapesti bárok és mulatóhelyek főpincéreinek.)* És mögöttük lehol lihegve a bankokrácia élvvágyó különitménye, a hétfői, keddi, szerdai, csütörtöki, pénteki és szombati asztaltársaságok tolyogó arszlánjai, néhány kereső ügyvéd, tizenöt kisebb-nagyobb fezőr és kétszáz közismert szélhámosa a pesti trottoirnak. És megindul a szörnyü kakofónia, recseg a jazz, kis pléhszaxofónját mindenki a mellényzsebében hordja, a világitási tüzijátékok végsőt pislanva végleg elalusznak, s a koromsötétben, zajban, füstben, recsegő és vijjogó és sikoltozó jazzmámorban elkezd minden és mindenki szikrázni, izzani, robbanni és vonaglani, mintha ez az éjszaka volna az utolsó... *Van valami pompeji szaga az egésznek, egy kis fiók-Sodoma ez;* estélyek hirei röpködnek a levegőben, szenzációk és attrakciók, *a polgár kedvet kap, majd megvadul a ligeti palotáik kivilágitott ablakaitól,* uj szmokingot csináltat és pontban éjfélkor vérbenforgó szemekkel megjelenik a bár félhomályában... (Az *asztalokat* sem érti, nem is értheti, ahhoz, hogy megértse, ki miért, melyik asztalnál ül, hosszabb praxisra volna szüksége. De érzi, hogy az elhelyezkedés nem véletlen müve, itt mindenki *csak ott ülket, ahol éppen ül.* Ma! Mert holnapra talán már változik az ordre — d'amour: *a bár szerelmi kirakata kacsalábon forog...)* Mi történt mégis tehát? Mitől rugott be hirtelen az árva, koldus pesti éjszaka, hogy mámorának nagyzási hóbortjában kis Montmartre-nak képzeli magát? Érdekes ez? Meglátta magát a tükörben és tetszett magának s most minden este nézegeti magát?

Valószinüen itt lehet megtalálni a magyarázatot. A mágnások, akik a belvárosi kis étteremben kiadták az utasitást, hogy *nem közülük valónak asztalt se adjanak,* addig nézegették egymást, amig halálosan egymásra untak. Éjfélkor fölkeltek tehát és megjelentek a plebs között, összekeveredtek vele s hirtelen jóléreztek magukat, mert most már *bámulták is őket.* S a plebs, a mágnásimádó, ostoba körut s a hüvös, józan patricius lassan fölmelegedett, aztán elbódult s most görcsösen ragaszkodik uj kövéhez, *amelyhez már tartozónak is véli magát, azáltal, hogy pontban éjfélkor szorosan mellé, sőt, ha egy kis szerencséje van — közé is ülhet. Ugy értem, hogy az asztalaik közé...* Kettejük között pedig ott trónol, virágzik és illatozik az összekötő kapocs: a színházi kórusok és háznesterlakások primadonnája, az égő száju, prémekben bizsergő részeg amorett, aki egyformán lehet jutalma minden asztalnak, amelyen pezsgősüveg verejtékezik...

Mindez ellen azért semmi kifogás ne essék. Nagy gyermek még ez a város, világhires „linkség"-ében is fantaszta s mód nélkül *hiu.* Itt mindenki mindenütt ott akar lenni, mintha félne az *absentiától.* S a Fléta-est után egyenesen hazamenni abszurdumok abszurduma volna. Istenem, utána vacsora a körüti székesegyházban s a bár, persze, hogy elmaradhatatlan, hátha ott lesz a bárónő, akit már csak a keresztnevén neveznek s vajjon milyen lesz a ruhája. És tódul, tódul egy uj Budapest a bugó szaxophonok és pezsgősbattériák állásai felé, mintha mozgósität rendelt volna el valaki...

Csak egyet tudnék, édes Istenem. Nem is én, hanem ők. Hogy mindezt: *honnan, miből?* „Ha itt mindenki annyit keresne, mint amennyit költ..." — mondotta egy amerikai barátom...

Egyed Zoltán

Adjatok gyermekeiteknek
naponta néhány érett nyugatindiai banánt, mondják az egész világ legkiválóbb orvosai. Sürü, áthatolhatlan héja a legbiztosabb védelmet nyujtja a baktériumok minden fajtája ellen. Nagyban: Banánbehozatal, Budapest. Tel.: 962—88

— Prónay alezredes, akit affárja alkalmából rengetegen keresztek föl szerencsekivánataikkal, *A Reggel* utján köszöni barátainak és volt bajtársainak az együttérzés megnyilvánulásait és egyben kéri a eset szemtanuit, hogy cimüket adják le Szentkirályi-utca 38. szám alatti lakásán.

— Öngyilkos villanyszerelő. Makai Jenő 21 éves villanyszerelő Pál-utca 4. számu házban levő lakásán vasárnap reggel öngyilkossági szándékkal mellbelőtte magát. Tettének oka ismeretlen. A mentők életveszedelmes állapotban a Bókus-kórházba szállitották.

— **Ki kicsoda?** Ilyen cimmel szokatlanul érdekes munkát szerkeszt *Pál József* ujságiró. A készülő kötetben, amelynek eleme „Lexikon a pestickről", *megjelenik mindazoknak az életrajza és méltatása, akik ma Budapesten a társaság, közgazdaság, politika, művészet, tudomány és sportélet jelentős szereplői.*

Versenyképességünk bizonyitékául eddig még nem létezett rendkivüli árak mellett f. hó 23-tól kezdődőleg
10 napos olcsó leltári árusitást
rendezünk
Ezen idő alatt bámulatos olcsón, tehát egyes cikkeket beszerzési áron alul is árusitunk:
Tiszta gyapjuszöveteket, kizárólag elsőrendü garantáltan jóminőségü kosztüm-, kabát- és ruhakelméket, selymeket és mosóanyagokat
Tájékozás céljából, minden vételkényszer nélkül készséggel mutatjuk be ezen föltünést keltő olcsó cikkeinket
BINÉT és BARNA
szövet- és selyemkülönlegességek áruháza
Budapest V, Deák Ferenc-utca 18
(Adria-palota)

„Aki a reviziót akarja, annak akarnia kell a demokráciát, aki a demokráciát nem akarja, az elveti a reviziót!“

A szocialisták Trianon elleni gyüléséről vasárnap többezernyi tömeg kiszorult a régi képviselőházból az utcára

(A Reggel tudósítójától.) A szociáldemokrata párt vasárnap délelőttre népgyülést hivott össze, amelynek programjján *Trianon és a demokrácia* kérdése szerepelt. A gyülés megnyitásának időpontjában olyan nagy tömeg jelent meg a régi képviselőházban, hogy *többezren, akik már nem fértek be a szorongásig megtelt ülésterembe,*

valósággal megszállották a Sándor-utcát és a környező mellékutcákat és ott külön népgyülést akartak tartani,

amelyet azonban a rendőrség megakadályozott. A népgyülést *Kabók Lajos* nyitotta meg, aki hangsulyozta, hogy a szociáldemokrata párt *megalkuvás nélkül követeli az igazságtalan trianoni békeszerződés revizióját.* A gyülés első szónoka *Farkas István* volt, akit a terem közönsége harsány *„Barátság!“*-kiáltással üdvözölt.

— A miniszterelnök — mondotta *Farkas* —, ugy látszik, *elfelejtette a háboru rettenetes pusztitásait* és azt a politikát akarja folytatni, amely a háboru előtt uralkodott. Minden baj és nyomoruság abból a politikából és közigazgatásból származott, amely elzárkózott a nemzetiségi kérdés elintézése elől és az ugynevezett szabadelvü éra alatt *az egész szociális kérdést rendőrségi ügynek tekintette.* (Fölkiáltások: *„Ma is igy van!“*) Ha a magyar nép a titkos szavazásra éretlen és csak nyiltan szavazhat, akkor

ez az éretlen nép nyilván éretlen többséget is választott és ebből a többségből éretlen kormánynak is kellett kikerülnie.

Ahol az egy párt rendszere uralkodik, mint Oroszországban, Olaszországban, Spanyolországban és Magyarországon, *ott diktatura van.* Ahol pedig diktatura uralkodhat, *az egész közigazgatás, az egész közélet korruptá válik.* A magyar nép lelkében benne él a demokrácia vágya, a magyar nép kulturális fölemelkedését csak a demokráciával lehet elérni.

Nem a külföld miatt, hanem a magyar nép érdekében küzdünk a demokráciáért.

A következő szónok *Propper Sándor* volt. Amikor fölállott, hogy beszédét megkezdje, több oldalról ilyen biztatások hallatszottak: *„Csak keményen!“ „Szigoruan!“*

— Furcsa látvány — kezdte *Propper* —, hogy nekünk, nemzetközi szocialistáknak kell most kiállnunk Trianon reviziójáért, mert

aki a reviziót akarja, annak akarnia kell a demokráciát is, aki a demokráciát nem akarja, az elveti magától a revizió gondolatát.

A mai állapot föntartása csak a nagybirtokosoknak, a nagytőkéseknek, annak a néhány embernek kell, akik ezt a kicsiny csoportot a politikában kiszolgálják.

A lassu haladás politikai lánca Reich Koppelnél kezdődik és Héjjas Ivánnál végződik.

Maga a miniszterelnök állitotta föl azt a tételt, hogy *vagy neki vagy a demokráciának buknia kell. A történelem erői nem a demokráciát fogják elsodorni;* mi álljuk és folytatjuk a harcot, de kérdezzük, hol vannak azok, akiket a mult küzdelmei mellénk utaltak,

hol van a szabadelvü polgárság, hol vannak az Ugron Gáborok, a Bárczy Istvánok,

hol vannak a mandátummal fölruházott politikai napraforgók? És hol van az a szabadelvü sajtó, amely naponként liberális friistökött, ebédet és vacsorát tálal föl közönségének, de amely a kormánytól vár parancsokat arra, hogy mit irjon? *Mi mindezeket tetemre hivjuk és számonkérjük tőlük azt az árulást, amelyet a demokráciával szemben elkövettek.* A választójoggal máris elkéstek, de inkább ma kell megvalósitani, mint holnap, mert ha holnaputánig várnak,

ismét ki fognak robbanni a társadalmi energiák

és ezért azok lesznek felelősek, akik a szelepeket elzárták. A szocialisták uj ceterum censeója, amelyet minden beszédük után elharsognak: *Demokratikus választójogot követelünk!*

— **Halálos autókatasztrófa a hóviharban.** *Berlinből táviratozzák A Reggel*-nek: Flinsberg fürdőhely közelében egy el nem keritett vasuti átjárónál vasárnap sulyos katasztrófa történt. A német automobilklub versenyén résztvevő egyik autót, amelyben négyen ültek, *egy személyvonat a nagy hóviharban elragadta és többszáz méteren át maga előtt tolta.* Az autó utasai közül *ketten meghaltak,* ketten sulyosan megsebesültek.

— **Fölveszik az ujságárusokat a Munkásbiztositóba.** A Magyar Ujság- és Könyvárusok Önsegélyző Egyesülete vasárnap közgyülést tartott. *Horváth Lajos* megnyitója után *Náthán Géza* titkár számolt be az egyesület eddigi tevékenységéről. Az ujságárusok célja volt, hogy *bejussanak a Munkásbiztositóba,* amit *Lázár Miklós, A Reggel* főszerkesztőjének tevékenysége folytán el is értek, miután *Huszár Károly,* a Munkásbiztositó elnöke kijelentette, hogy ennek nincs akadálya és a lapok vállalták a befizetést. Alapszabálymódositás után megválasztották az uj vezetőséget, amely a következőkből áll: Elnök: *Maurer P. Pál,* alelnök: *Horváth Lajos,* titkár: *Náthán Géza,* jegyző: *Lázár Ferenc,* pénztáros: *Biró Antal,* választmányi tagok: *Buchwalder Béla, Müller Kálmán, Löb Hermann, Glasel Samu, Kapsi István, Náthán Pál, Vinzenz András.* Az ellenőrzőbizottság elnöke: *Tollmár Sándor.*

— **Hoffmann Gusztáv a Danica áreséséről.** A Danica-részvények áreséséval kapcsolatban *Hoffmann Gusztáv* tőzsdetanácsosról különböző hirek jelentek meg. E hirekre vonatkozóan Hoffmann tőzsdetanácsos a következőkben nyilatkozott:

— A Danica áreséséval és személyemmel kapcsolatosan megjelent hirek légből kapottak. Meg kell ugyanis állapitanom, hogy *az öngyilkossá lett Gábor Tibor bankigazgatónak cégemnél semmiféle depója vagy lombardhitele nem volt. Teljesen valóttlanok tehát azok a hirek, mintha én Gábor Tibort exekutáltam volna, de nem exekutáltam mást sem.* Ezzel szemben tény az, hogy én négy nappal ezelőtt, tehát még az öngyilkosság megtörténte előtt megbizatást kaptam egy felem részéről *nagyobb mennyiségü részvények eladására.* Ezen részvények között szerepelt *2500 Danica is,* amelyeket a többi részvényekkel együtt *négy napon belül kellett eladnom.* Hogy az eladás következtében a részvények árát le ne nyomjam, az eladást négy napra elosztva eszközöltem. Miután azonban a szombati nap folyamán nemcsak jogom, hanem kötelességem volt megbizatásomhoz képest eladni, *ennek következtében ez valóban nem sikerült a Danica árának bizonyos lenyomása nélkül,* Megismétlem azonban, *hogy ez sem Gábor Tibor öngyilkosságával, sem semmiféle ezzel kapcsolatos exekucióval vonatkozásban nem volt.*

??? DYBUK !!! ??? DYBUK !!! ??? DYBUK !!!

— **Szlatinai Ledniczer Sándor dr. fogorvos hazaérkezett,** hétfőtől rendel (V, Gróf Tisza István-utca 18, telefon Teréz 210—9

— **Tagfölvételi hirdetmény.** A Pesti Chevra Kadisa elöljárósága a tagfölvétel céljából való jelentkezés idejét a tömeges jelentkezésre való tekintettel ez évi február hó 1-ig meghosszabbitotta. Jelentkezni lehet a Pesti Chevra Kadisa titkári hivatalában (VI, Laudon-utca 3), ahol a jelentkezési lapok is fölvehetők.

— **Csók, Márffy, Lux.** Itt látható, az Ernstmuzeum csoportkiállitásán, hogy a tiszta, igaz müvészet mennyire egy és mennyire nem osztható elméleti rekeszekbe. *Csók István* és *Márffy Ödön* minden elmélet szerint *messzire* vannak egymástól, itt pedig, ahogy valóságosan egymás mellett vannak, olyanok, *mint az anyai müvészet két ikergyermeke. Csók István* mindig a maga külön utján haladt, magyar mezők szinei közt, amelyeket az ő temperamentumának *alföldi nyugalma* és *dekorativ harmóniákra vágyó kulturája* egy opalizáló, gyöngyfényü szürke tónusba fegyelmezett. Illatos, fényes, sugárzó aureolás levegőben él, amelyet finom zöld és rózsás reflexek járnak át, megtelepülnek a biztos rajzu formákon és elfátyolozzák a kemény vonalat. A Csók rajza látszatlan, de a szilárdság nyugalmát szuggeráló belső konstrukció, amely az enyhe fényü szinfátyolokat a kompozició állandóságába rögzíti. Semmit sem adott föl impresszionista hitéből, de azt a szétesést, a formáknak azt a teljes fölbomlását, ami az impresszionizmust, mint elvet megbuktatta, *ő tudatos kritikával megállitotta önmagában* és az elröppenő pillanat szines vizióját a kompozició és a forma stabilitásába fegyelmezte. Legujabb virágképe (Kaktusz) *határozott és energikus bekapcsolódás abba a fejlődési vonalba, amit Velasquez és Cizanne jelölnek. Márffy* végigment *az expressionizmus* utján, kereste a vonal uj jelentőségét, kizárta a pillanatnyi impresszió közvetlen hatását és a formák állandó lényegét kutatta. Megakarta ismerni a formák egymáshoz viszonyulását, valórjét, ahogy azok egymás mellett egymást torzitják és eltorzulnak a kompozició erővonalai és a térbetöltő ritmus parancsai szerint, s most ezt a szerzett konstruktiv értéket beledolgozta a napfény és a szabad levegő szines stilusába és legujabb képei, például a „Kilátás a toronyról“, visszakapcsolják őt abba a fejlődési vonalba, amelyet a *plein air* jelöl. *Csók, a mások kisérleteit szemlélvén, szerezte meg a megujitó tapasztalatokat, Márffy végigkisérletezte mindazt, amit elevennek és termékeny reakciónak érzett és most mind a ketten találkoznak az örök egy pikturában,* ahová minden müvész minden exkurziójából meggazdagodva visszatér, s ahová nem jutnak vissza azok, akik nem a maguk stilusát épitik, hanem elméleteket és szabályokat agyalnak ki s önmagukat bilincselik meg fanatikusan ad absurdum vitt, részletötletekből dogmákká általánositott teoremákkal. *Lux Ede* nagyon finom szobrász, könnyükezü és biztos tudásu. Egypár apróságában több monumentalitás van, mint némely emeletes hősökben az összes mellékalakokkal együtt.

(M—s L—ő)

— **Az angol királyi pár hált rendezett az udvari személyzet tiszteletére.** *Londonból* jelenti *A Reggel* tudósitója: Az angol királyi pár *hált adott a Sandringham-palotában udvari személyzete számára.* A marsaloktól lefelé a személyzet minden tagja résztvett a bálon. *A legtöbb férfi frakkban vagy egyszerü fekete ruhában jelent meg. A tánc francia négyessel kezdődött, amelyben a királyné is résztvett, a walesi, yorki és a jallesi herceg pedig az összes hölgyekkel táncolt.*

— **Verekedés a Hungária-fürdőben.** *Posner Vilmos* tisztviselő, aki a Hieronymi-ut 1. számu házban lakik, följelentést tett a főkapitányságon, hogy *vasárnap reggel a Hungária-fürdőben négy-öt fürdőszolga kinézésü ember agyba-főbe verte.* A támadás oka az volt, hogy a fürdőalkalmazottak szerint *a tisztviselő az egyik fürdőszolgát megrugta.* A rendőrség meginditotta a nyomozást.

— **Ujjáalakult a Pannonia.** A magyar szállóipar régi, hires patricius-családja, a Glück-család ujjáalakitotta a legjobb vidéki uri családok fővárosi szállóotthonát, a Rákóczi-uti Pannoniát, amelyen meglátszik Glück Frigyes ismert mügyűjtői ízlése. Glück E. János és Pelzmann Ferenc vezetik a szinten ujjáalakitott étermeket és kávéházat.

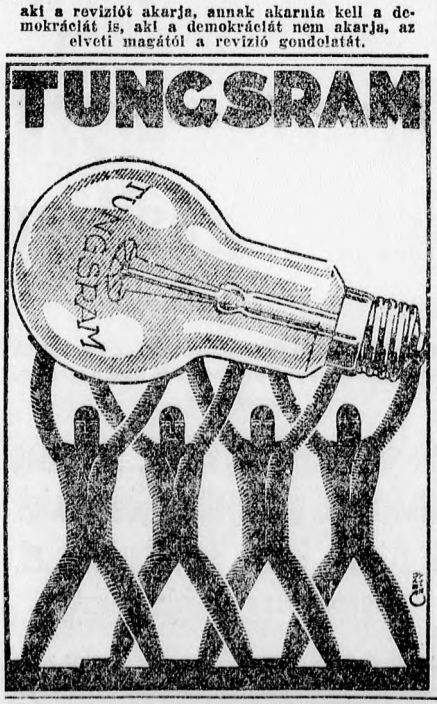

SZAKORVOSI rendelő vér- és nemibetegek részére. ÉZÜST SALVARSAN OLTÁS
Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 72. I. em. 1. Rákóczi szemben

A Városi Szinház heti eseményei

Ma hétfőn: **ALPÁR GITTA** föllépésével **„DENEVÉR“** (A. bérlet).

Kedd, csütörtök, péntek, vasárnap: **„CIGÁNYKIRÁLY“** (hétfőn 25-ödször).

Szerda: **„GÜL BABA“** (Martos—Huszka legszebb operettjének fölujitása).

Szombat: **FLETA—SCHWARZ VERA** föllépése a **„CARMEN“**-ben.

Vasárnap délután: **„MESÉK AZ IRÓGÉPRŐL“** (mérsékelt helyárak).

A főherceg esete a fővárossal és a Gellért-heggyel

— Levél a Szerkesztőhöz —

Ezerkilencszázhuszonhat júliusában a főváros közgyűlése elfogadta a „Budapest fürdőváros" egyesület ajánlatát. Hogyne fogadta volna el, hiszen most másfél éve arról volt itt szó, hogy *ez az egyesület kiépíti Pest fürdőit fürdővárossá.* A Gellért-hegy gyönyörű park lesz, — ezt a főváros is segít megcsinálni, az egyesület pedig, illetve az általa produkált részvénytársaság *a citadellát építi át úgy, hogy abban hatalmas csarnokok, színház, kiállítási helyiségek lesznek, de az ódon vár külső képe változatlan marad a városképben.* Ez lesz, ugyebár, a világ legszebb fürdőparkja, maga a Gellért-hegy és a leggyönyörübb kursaalja: egy roppant erőd a hegyen és a bámuló idegen szemei előtt egy világváros kibontakozó panorámája, másfelől pedig a budai hegyek — Istenem. Persze, hogy örültek a tervnek,

pártközi konferencia fogadta el nagy helyeslésssel,

s mindenki örült annak a páratlan *liftnek* is, amit ugyancsak az ajánlattévők építenek a Gellért-hegy gyomrában. Rögtön meg is csinálták a szerződést, amely szerint *a főváros öt milliárddal járul egy itt rendezendő nemzetközi balneológiai és idegenforgalmi kiállítás költségeihez, aminek többi költségeit, mondjuk hatvan milliárdot szintén az egyesület viseli és mindezért negyven évre megkapja a Citadellát az egyesület rendelkezésére.* Hogy el ne felejtsük: negyven év mulva az egész cakumpakk, Kursaal és lift *a fővárosé ingyen.* A szerződés elkészült és elindult vándorolni az ügyosztályok utjain. Végre egy társadalmi megmozdulás, amely a fővárost értékekhez segíti s azt a bizonyos idegent is megmozgatja végre, *aki oly nehezen akar ideforogni.* Nagy, nemzetközi kiállítás a Gellért-hegyi csarnokok megnyitására, ez is szép terv és József Ferenc, az ifju főherceg igy szólt:

Uraim, végre valami, ami nem politika

és az én familiám építő tradicióinak megfelel. És a kis főherceg élére állott a vállalkozásnak, de *nem diszelnökként,* hanem mint az egész dolog *legmunkásabb ügyvezetője.* A főváros megigérte hozzájárulását, hisz csak az elfogadott szerződést kellett még „parafálni", a részvénytársaság biztositva van,

a kis főherceg tehát nyakába vette a világot és elindult szerencsét próbálni

a budapesti, ezerkilencszázhuszonkilences nemzetközi fürdő- és turistakiállitás nyélbeütését illetőleg. A szerződés pedig utazott az ügyosztályok vizein. József Ferenc *egész meglepő eredményekkel* tért haza körutjából. *A francia idegenforgalmi tanács* egy negyedórai beszélgetés után *hat milliárdot* szavazott meg egy *francia állami pavillon céljaira,* amelyet a pesti kiállitáson magyar épitész fog épiteni. Emlékszünk ugyebár, hogy Budapest főváros ugyanerre a kiállitásra ötmilliárdot szavazott meg. De külön pavillont kér épiteni *Olaszország, Ausztria és Németország és a többi nagy nemzetek is kötelező igéretet tettek* résztvételükre vonatkozólag és szivesen tárgyalnak külön pavillonok felől is. Csak kezdjünk hozzá, de azonnal. Hol is van hát az a szerződés az ő véglegesitő parafjával? Lám,

a szerződés nincs sehol.

Eluszott az ügyosztályokban. Egyszer, féléve előkerült, de aztán egy formalitás javitása végett ismét elsüllyedt. Az akta most megint előkerült. Pénzügyi bizottságban. Hangok hallatszanak: Nem engedjük. Miért? Csak. De az Isten szerelmére, Franciaország, Németország, Ausztria, Olaszország pavillont akar épiteni, a többi állam is, már kezdeni kellene és a kis főherceg, aki a főváros igérete alapján megegyezett Európával, mi lesz vele?

Világraszóló skandalum lesz!

Most ötös bizottsághoz utasitották a szerződést, amit a közgyülés, a pártközi konferencia, sok-sok ujságcikk és a lelkes főherceg és az ország neves szakértői jónak és hasznosnak elfogadtak. Most az ötös bizottságon mulik, hogy a kis főherceg megcsinálhassa a fővárosnak, amit emberfölötti munkával előre biztositott és amihez a tervek készen vannak. Persze, nem a részletes tervek, hiszen azokhoz még a Közmunkatanács, a középitési ügyosztály, a Müemlékek Országos Bizottsága kell és müszaki bejárás kell és tudom is én mi minden, amit csak az ötös bizottság *után* lehet elkezdeni. Az ötös bizottság azonban a törvényhatóság tekintélyes, lelkiismeretes tagjai,

a részletes, kész terveket

akarja látni. És addig nem engedi tovább az ügyet. Botrány lesz? Óriási munka és az ebbe fektetett tőke megy veszendőbe? Hiszen ők egy ötös bizottság. Még felőlük elfogadhatja a szerződést a pénzügyi bizottság, a közgyülés, keresztülmehet a terv a Közmunka- és egyéb tanácsokon, sőt az sem lehetetlen, hogy maguk az ellenkezők, ha jobban belenéznek a dologba, elfogadják, hiszen okos, tanult és jóhiszemü uriemberek. De most ezerkilencszázhuszonnyolc eleje van és

most már épiteni kellene a liftet, bontani a citadella belsejét, tölteni a terraszokat,

most már sürgölődnek a külföldiek: mikor épithessünk, hol épitsünk, sietni kell, jön a tavasz, szép az idő, *ha most nem fogunk hozzá, nem leszünk készen.* Másfél évünk van, az Istenért, avanti, vorwärts, allons, go an, rajta, napred, előre!

A főváros akarja, a külügyminiszterium akarja, a főváros közönségének, a kereskedőknek jó lenne, példátlan propaganda lenne, a Gellért-hegy tetején a Budapest-fürdő világraszóló csarnoka lenne, évenkénti nemzetközi ünnepélyek parkja és csarnoka lenne, lift lenne, idegen lenne, forgalom lenne, de mindez csak lenne, mert néhány igen kitünő ember *mérlegel, megfontol és gyanakodik.*

József Ferenc főherceg most elmélázhat, hogy milyen lehet az, ha nem neki, hanem dr. Egyszerü Polgárnak van valami ügye bármely hatóságnál

és előre éldelheti azt a napot, amidőn a francia, német, olasz, angol, osztrák és paraguai megbizottnak megmondhatja, hogy vissza az egész. Miért? Csak. Óriási botrány lesz? Elkésünk? Le kell fujni, amit Isten ingyen kegyelméből váratlanul adott, a volt ellenségek bő hozzájárulását? Mérlegelni kell, mondja a bizottság és a palatinus lelkes ivadéka boldog lehet, ha az utolsó pillanatban valami csoda mégis lehetővé teszi, hogy Budapest fürdővárost fölépitse Budapestnek. Hát ez szomoru. *Csupa becsületes, okos, müvelt, jóhiszemü ember és*

Magyarországon minden jó dolognak mégis el kell zápulni csirájában.

Miért? Csak. Turáni átok, mondjuk. S hogy mi lesz ezután? Tudtommal három másik terv is érkezett azóta a fővároshoz. Egyik templomot kontemplál a Gellért-hegyre, amit *a főváros épitsen.* A másik *Pantheont.* A harmadik terv a leggrandiózusabb,

krematóriumot a Gellért-hegy tetejére.

Hullaégető kemencét Budapest Fürdőváros koronájául, messzire füstölő propagandájául a gyógyvizek csodatevő erejének. Melyik terv valósul meg ezek közül, ha a nemzetközi kiállitás lekésik? Isten tudja, talán a negyedik: *pártközi paktum, hogy*

ne bántsuk egymást nyugtalanitó ujitásokkal.

Hagyjuk békében a hegyet. Miért? Csak.

Márkus László

Ismét elhalasztották a kisántánt genfi demarsát a szentgotthárdi ügyben

Genf, január 22.

(A Reggel tudósitójának távirata.) A kisántánt együttes lépése a szentgotthárdi fegyvercsempészési ügyben hétfőn, de legkésőbb kedden fog megtörténni. *Veverka és Fatics, Csehországnak és Jugoszláviának a Népszövetségnél levő állandó képviselői már birtokában vannak kormányaik jegyzékének. Comnene román megbizott azonban még semilyen jegyzéket nem kapott kormányától.* Comnene kormányának jegyzékét *a legközelebbi órákra várja.* A demars késését főként a kisántánt külügyminisztériumai közötti hivatalos összeköttetés nehézkessége okozza és az, hogy *Titulescu* román külügyminiszter ezidő szerint külföldön tartózkodik.

SOHA MÉG ILY OLCSÓN!

MÁR CSAK

14 napos téli

CORVIN-VÁSÁR

5

NAPIG

A csillagokból jósló Szveteney György báró szerint, akit dollármilliomosnők látogatnak a dunaparti hotelben, az Uranus és a Saturnus okozzák Magyarországon a lelki depressziót, amely még két évig tart

Január a horoszkóp-csinálás szezónja

(A Reggel tudósítójától.) Nem csodálkoznék, ha báró *Szveteney György nyugalmazott ezredes* előszobájában mandulaszemü, molett nők üldögélnének óraszámra, mert

báró Szveteney a csillagokból jósol,

hires asztrológus. De még sem ezek az üde Dinák vagy Szilvia kisasszonyok üldögélnek *a dunasori dunaparti hotel plüssfoteljein* e vasárnap délutáni órákban, hanem magas, száles, energikus arcvonásu *yankee-nők küldik be névjegyüket az asztrológusnak: egyenesen az ő kedvéért jöttek Budapestre,* a báró ugyanis a külföldi szakkörökben tekintély és neve divatos a nagyvilág előkelő társaságaiban. *Közismert magyar mágnás hagyja el épp most Szveteney szobáját.* Az előcsarnokban egy uriember, akinek külseje *diplomatát* sejtet, cigarettára gyujt, türelmi pozicióba helyezkedik és időnként megnézi óráját. Két termetes hölgy a folyosó ablakmélyedésében *hollandi nyelven* beszélget. Egyszóval: ehhez a modern asztrológushoz *nem járnak romantikus hivők,* hanem — és ez a meglepő! — olyanok, akik *nagyon is a mai világban élnek — és jól élnek.* Annak is megvan a magyarázata, hogy ezen a januári vasárnapon miért keresik ily sokan a csillagtudost:

január az évi horoszkópesinálás szezonja.

Kivánesian lépek a mester szobájába. Nem életem vagy esztendőm horoszkópjára vagyok kivánesi, hanem az asztrológusra, a bárára. Magastermetü, szikár, kissé hajlott vállu férfi patinás vadászzubbonyban. Talán 56 éves. Keretes pápaszemén keresztül a tekintete szelid és jóakaratu. Csak a neve magyar — ősei Pozsony vidékéről származtak —, ő maga már a monarchiabeli katona-bárók tipusa. **Lengyel-német-olasz, aki *előszeretettel franciául beszél.*** A háborut még mint aktiv tiszt küzdötte végig, *vezérkari ezredes volt.*

— Már abban az időben is hitt az asztrológiában? — kérdezem.

— Akkor még azt sem tudtam, hogy asztrológia is van a világon — feleli. — 1921-ben megismerkedtem egy svájci asztrológussal, akivel sokat beszélgettünk s egyszerre csak — *hittem.* A svájci fölállitotta horoszkópomat. Az megmutatta, hogy az Uranus épp abban az évben esik legközelebb asztrológiai pályámhoz. Ilyen közel az emberhez csak minden 27. évben juthat az Uranus. *S e bolygó közelsége mindig nagy változást és fölemelkedést jelent.* Én fölemelkedtem — az asztrológiáig. Sok volna elmagyarázuom, hogy ez miből áll. Lényegében: *matematika.* Csillagképletekkel való magas algebra és differenciálszámitás, amiből kiderül, *hogy milyen az ember természete, tehetsége, kilátása, szerencséje.* Ha pontosak az adatok, még

azt is meg tudom láttatlanba mondani, hogy az illető külsőleg milyen embertipus.

A horoszkóp fölállitásához a kiindulási pont, hogy a kérdező *hol és mikor született.* De fontos, hogy az asztrológus még a *másodpercet is* tudja, amelyben az illető a világra jött. Már *négy percnyi differencia a születés bemondásánál: teljesen téves horoszkópra vezet.* Ezt Amerikában, ahol az asztrológia általános, nagyon jól tudja mindenki.

Az amerikai apa stopperórával kezében várja gyermekének megszületése pillanatát

és a lerögzitett pontos csillagászati idővel keresi föl utóbb az asztrológust. Az amerikai gyerek horoszkópjában nincs is tévedés, — annál több bajom van Európában a hölgyekkel. Egy héten keresztül dolgozom a kért horoszkópon, fél füzetet teleirok csillagászati matematikával: a levezetések pontosak — és a horoszkóp mégsem stimmel. Mi történt? *Az illető hölgy nem percekkel, de esztendőkkel „tévedett"....*

— Mester, maga tényleg hiszi, hogy *előre megszabott, matematikai sorsunk van,* amelyet tizezeréves képletekkel előre ki lehet számitani?

Szveteney kitér a határozott „igen" vagy „nem" elől'

— Gondoljon egy narancsra — mondja —, az a narancs az univerzum. A nap a narancs közepén van s a narancs magvai a különböző bolygók. Az ember egy kis molekula az egyik magon... *Vajjon nem narancs ez is?* Ugye, hogy az. Tehát a narancs törvényei reá is vonatkoznak.

— No és ha ki lehet számitani az ember — a narancsmolekula — sorsát, *egész népekét nem lehet?*

— Dehogynem. Például jelenleg Németországban, ahol két modern asztrológiai főiskola van, *most azt próbálják kiszámitani,*

mik voltak a világháboru kozmikus okai...

— *És Magyarországon az öngyilkossági járvány?*

Szveteney báró habozás nélkül feleli:

— A *Saturnus* és az *Uranus* az oka. A *Saturnus két esztendeig, az Uranus négy évig jelent depressziót Magyarország lelki életében, ebből a fele letelt, de még két év hátra van.*

Két év mulva itt bekövetkezik a föllélekzés és kivirulás korszaka...

Ezzel szemben fölhivom valamire a figyelmét. *Az 1928-as év katasztrofális lesz — Angliára.* Az Uranus ebben az esztendőben nagyon káros hatást gyakorol a brit szigetekre. Hogy miként, *azt még nem tudom,* de csak figyelje meg...

Figyelem.

Ortutay Lajosné halálának rejtélyét a gázgyár kémikusaival kutatja a rendőrség

(A Reggel tudósitójától.) Kétheti nyomozás után csak most derül világosság arra a rejtélyre, hogy *mi okozta Ortutay Lajosné, Óváry Szőke Judit halálát.* A dusgazdag aradi földbirtokos fiatal feleségét, amint ismeretes, Bészörményi-ut 3/c. alatti lakásukon,

fürdőkádjában holtan találták.

Óváry Szőke Judit, Óváry Szőke Bálint kamarás, nyugalmazott huszárezredes leánya, másfél hónappal ezelőtt ment férjhez *Ortutay Lajoshoz* és aligahogy visszatértek a nászutról. *Ortutayt a Verebély-klinikán sulyos műtét alá vették. Ortutay* még a klinikán feküdt, miközben feleségével megtörtént a halálos katasztrófa. Ortutaynét, nagy részvét mellett, röviddel halála után el is temették, miután azonban a halál oka rejtély maradt,

az ügyészség utasitotta a rendőrséget, nyomozza ki, öngyilkosság történt-e vagy baleset.

Papp Rezső rendőrtanácsos és *Zimmermann* rendőrkapitány inditották meg az ujabb nyomozást. Először az volt a föltevés, hogy a fiatal uriasszonyt a gázkályhából kiömlő *gáz ölte meg.* Azonban megállapitották, hogy a *fürdőszobában a gázkályha az eset alkalmával égett,* tehát *gázmérgezés sem véletlenül, sem öngyilkossági szándékból nem. történhetett.* Utóbb kiderült, hogy a gázkályha füstelvezető csöve be van dugulva és igy

lehet, hogy az égő gáz égési terméke okozta a katasztrófát.

Hogy ezt megállapitsák, ujból rendőri bizottság szállt ki a helyszinre, ezuttal *a gázgyár egyik mérnökével, aki az égő gázkályha mellett lombikokban levegőpróbát vett föl.* Ezt a levegőt a gázgyárban a kémikusok vegyelemzés alá vették, hogy megállapitsák, *tartalmaz-e olyan mérgező anyagot, amely összegyülhet annyira, hogy halált idézhet elő.* Ha igen, akkor ez volt a szerencsétlenség oka, ha nem, akkor

mégis csak öngyilkosság történt,

nem gázzal, hanem más ismeretlen módon. A kémikusok *vasárnap készültek el az elemzéssel* és már értesitették is a rendőrséget, hogy *szakvéleményüket ma küldik át.*

A felső tizezer

szalonéletéből vette témáját az az izgalmas film, amely „Lovers" cim alatt Amerikában a legnagyobb sikert aratta. Valentino halála óta a legnépszerübb amoroso: Ramon Novarróé a főszerepe s partnere a szépséges Alice Terry. Madrid udvari köreiben történik, hogy egy előkelő diplomata ifju feleségét meggyanusitják őszhaju ura huszéves titkárával — a titkár, persze, nem más, mint Ramon Novarro. Csodálatos, de a film mégis elhiteti velünk: a pletykának ezuttal nincs igaza. Két szenzációs párbajt vivnak a szemünk előtt: a pletyka terjesztője — elegáns intrikus — megöli a diplomatát, de a titkár megöli az intrikust. Az óceánjáró hajón a két fiatal „szerelmes" között azután, természetesen, bekövetkezik a happy end. A film legnagyobb attrakciója, hogy Novarro hallatlan szép és rokonszenves. „A tizenegy ördög" cimü kép Budapest nagyszámu sportközönségét fogja mindenekelőtt érdekelni. A szegény, de lelkes fukból összeállt „Linda" amatőrcsapat és az „S. C. nIternational" profi csapat mérkőzését — és regényét mutatja be ez a film. A „Linda" kitünő középcsatárát, akinek szerepét az ismert Gustav Fröhlich játssza, elhalitja ugy csapatától mint menyasszonyától (Evelyn Holt-tól) a profi csapat fekete démona. A „Linda" középcsatára azonban a döntő mérkőzésben mégsem tud áruló lenni és visszapártol az amatőrökköz és — menyasszonyához. „A tizenegy ördög"-öt Korda Zoltán rendezte. „A felső tizezer"-t csütörtöktől a Fórum és az Ufa, „A tizenegy ördög"-öt szintén csütörtöktől az Orion és az Ufa mutatja be. Az Ufa még egy harmadik képet is fölvett programjába: „A kannibálok szigetén" cimü expedicios filmet, amely Borneo benszülöttei életét ábrázolja. —a.

Tagfölvételi hirdetmény

A Pesti Chevra Kadisa elöljárósága a tagfölvétel céljából való jelentkezés idejét a tömeges jelentkezésre való tekintettel f. é. február hó 1-ig meghosszabbitotta. Jelentkezni lehet a Pesti Chevra Kadisa titkári hivatalában (VI, Laudon-utca 3), ahol a jelentkezési lapok is fölvehetők.

FISK CORD
PNEU, AUTOFÖLSZERELÉSEK
CITROEN- ÉS FORD-ALKATRÉSZEK
TELEFON: T. 221-97, 285-63
NAGY JOZSEF VI, ANDRÁSSY-UT 34

Négyszobás komfortos lakás
uj házban, azonnalra beköltözhető
V, Csanády-utca 5. Bővebbet: épitési irodában, VI, Szondy-utca 75. sz. — Telefon: 229—13

Lépcsőházi bejáratu nagy balkonos utcai, udvari és előszobabéli álló
elsőemeleti helyiség kiadó
Irodai célra nagyon alkalmas. Fölvilágositás a házfölügyelőnél, V, Honfitér-utca három

Jókai-tér 10. szám ROTT-KOMÉDIA Telefon: T. 277-80
A fényes januári müsor! Ervin Engel, a hires bécsi mákakirály

Belvárosi Szinház
Nászéjszaka

Csütörtöktől FORUM Csütörtöktől
Ramon Novarro, Alice Terry, Francesca Bertini

SZÍNHÁZ

Ami az Intím Pistából kimaradt

Mondja, kedves Intím Pista,

magát az édes mamája kicsi korában az ebédlőasztal körül kergette, ha nem nézett meg minden Galsworthy-darabot?

— Nem értem a kérdést. Hogy érti ezt?

— Ugy értem, hogy a Kultuszminiszter Ur Ő Excellenciája sem kergette volna semmi szin alatt a Blaha Lujza-téren környöskörül Hevesi Sándor nagy jó uramat, ha a Skin-gam-et meghagyja a Tauchnitz Edition hivcinek: ám olvassák, ha nagyon akarják, az estek még mindig épp elég hosszuak. Csakhogy Hevesi éppen olyan nyakig van a bajban „darabice", mint privátszinházbeli kollégái, sovány a magyar termés nagyon (beléütött az aranka) s azonkivül ő még ebből a maroknyi termésből is csak finnyásan válogathat (sok tudniillik a „szempont" a Nemzetinél, kénytelen hát néha idegenbe menni egy kis szellemi kölcsönért). Senkinek se jusson eszébe, hogy e sorok talán Fodor Lacit vagy Bús Feketét reklamálják a Nemzeti szinpadára, de bizonyára aligha lenne szükség ilyen elsárgult, padláson talált novelláskötetre emlékeztető, detektivbe ojtott Marlitt-darabra (igazán csak azzal a különbséggel, hogy Marlittnál: „sie kriegen sich"), ha a Nemzeti magyar szerzőinek névsora Csathón, Zilahyn s néhány ártatlan alkalmi szerzőn kivül például csak Molnár, Heltai, Krúdy és Szép Ernő neveivel bővülne; Hevesit vád e tekintetben sem érheti. Ő éppen eleget szimatol — azon a szimatolási körleten belül, amelyet e ténykedésre, külsőleg legalább grandiózusan alkalmas érzékszerv tulajdonosa, egyszemélyben főnöke, számára engedélyezni kegyeskedik. Kutat fiatalok után, előad — ujak hijján — sikerrel kecsegtető régieket, ha a rendelkezésére álló vadászterületen található fiatalok megbuknak s a sikeres régieket bázbombával robbantják föl, erről a mindennap elparentált H. S. igazán nem tehet. Egy szempontot a sok szempont helyett, uraim, a tehetségét, — hagyjuk már egyszer a pokolba a kurzus jelszavait! Aki jó magyar darabot ir: adják elő! Ha keresztény, ha keresztyén, ha — szombatos. A Nemzeti Szinház a nemzeté, repertoirja elsősorban a nemzet szellemi termelésének tükre. Galsworthy csak azután következik és azután is csak Shakespeare és Shaw után, pláne, ha ilyen bágyadt és naiv, mint ebben az életre keltett, de halálra itélt angol „Noszty"-ban! (Ha legalább olyan kedves és vidám volna, mint a Noszty volt!)

— Irgalmatlan egy gyilkosnak méltóztatik lenni, engedelemmel...

— Ugyan, kérem, csak nem hagyom szó nélkül, ha naftalinszag van a lakásban. Hagytók volna ott, ahol volt, a moly ugyse rajong Galsworthyért, kár tehát alig esett volna benne. No de érdemes volt azért végignézni az előadást Csortosért. Ugy érzem, hogy Gyula egy darabig még — legalább is addig, amig egy kicsit hozzászokik a kothurnusokhoz — inkább hasonló félmodernekben jelent majd a Nemzeti publikuma számára különös élvezelet. Ez a majdnem janningsi figura (Reinhardt biztosan reá osztaná!) a testi erejével is ható, sőt öntudatlanul majdnem kérkedő, kíméletlen, kissé komor, de egészségtől, naptól, levegőtől, munkától csillogó alak — eleme Csortosnak. Villog a szeme, a hangja nyers és érdes és mégis oly tiszta, mint a fejszecsengés, az ősz haja angol ezüst, de minek folytassam: — minden nüansza tökéletes állényegülés. (Egy teljes fölvonásközt áttapsoltak érte.) Arra kell kérnem engedelmet, hogy Csortos után elsősorban Radó Máriát emlithessem meg, aki, dacára annak, hogy hangban, játékban és mozzanatokban kisértetics hüséggel kopirozza Bajort (behunyt szemekkel megesküdnék, hogy a szinpadon Bajor beszél), egyike a magyar szinpad leggraciózusabb és legfinomabb jelenségeinek. Ez a fiatal szinésznő, aki nyilván freudi alapon jutott el ez apácai madonnaimádattal magyarázható művészi zsákutcába, ha bálványának hatása alól fölszabadul, szinpadi csunyasága dacára, egyike lehet a magyar dráma legizzóbb, legérdekesebb primadonnájának. Egyebet ezuttal — miután ma még minden moccanása Bajor-reminiszcencia — nem mondhatok. Tőkés Anna főleg szép volt, helyenként határozottan szuggesztiv is, de egészben véve még mindig nem jelent többet számomra az „utilité"-nél. Füzess Annával miért játszattak egy ötvenéves ladyt? Azért, mert valaki nyugodt, kellemes, harmónikus jelenség s hozzá csak huszonhétéves, még nem következés, hogy öreg angol dámákat kelljen játszania. Gál Gyula szelid nyugalma oly jóleső! Burnótszinü angol főura kabinetfigura. Az epizódisták közül nem mindenben egyezik a fölfogásunk Sugáréval s a világért sem telszett Hajdu Pepi. Sugár kissé „tulolesón" alakitotta (két árva kócból álló pofaszakállnyi az egész maszkirozási fantáziája?) a hü és aljas intrikust. Lezser, mint egy kimenőjét élvező londoni autóbuszkalauz, de ez a majdnem léha könnyedsége a komoly és ambiciózus együttesben határozottan zavar. Hajdu ur kabarézása pedig kedélytelen, igazán minden egyéb, mint vidám. Viszont kitünő két egészen kis szereplő: Tapolczai és különösen Szathmáry Lajos. Egy Forgács Antal nevü fiatal szinész egyszerüen lehetetlen. Bocsánat, a Nemzeti Szinház mégsem sziniiskola! Last not least: Pünkösti Andor forditotta a darabot, azt mondatja egy helyen Csortossal: a fejemre „hágnak". (Nyilván elirásból.) De ez minden, amit kifogásolhatok, mert a forditás igazán tip-top.

— A Nemzetiről mindent tudok. Hallhatnék talán valami egyebet is?

— Boldog vagyok, kedves márki, hogy rendelkezésére állhatok. Talán valamit a Vig e heti premierjéről, nemdebár...

— Tartom szerencsémnek.

— Hát kérem: a Devall-darabban röviden arról van szó, hogy egy szegény fiu mászkál egy hallatlanul szép és ugynevezett „nagy nő" után, megszólitja, de a nő, aki férjes asszony s ráadásul imádja az urát, csunyán leinti s a szó szoros értelmében elkergeti. Az affér egy fürdőhelyen történik, ahová az asszony az ura elől elmenekült, mert megtudta róla, hogy titokban a legnagyobb szoknyavadász s a hütlenkedést nem tudja megbocsátani neki. Igen ám, de a férj, aki szintén imádja a feleségét, megtudja feleségo cimét s megjelenik a fürdőhelyen. Erre az asszony fölkeresi a fiut s azt mondja neki: „Ide hallgasson. En megteszem magát titkárommá és kiadom magát — a szeretőmnek. Egy föladata lesz: ha akármit csinálok, — ha sirógörcsöt kapok, ha le akarok ugrani az emeletről, vissza ne engedjen ehhez az emberhez...

— Na és, na és?

— Hát ez a darab. Illetve az, hogy a fiu nem is engedi és az, hogy hogyan nem engedi. Ők hárman: a nő, a fiu és a férj a vigszinházi trojka, cime, amint tudja: „Önagysága örangyala" s Gombaszögi, Somlay és Rajnay a három főszereplő.

— S a magyarbeli „Trojká"-é?

— Titkos, Törzs és Kiss Feri. Fazekas uj darabja, amelyről azt mondják, hogy a legjobb munkája a temperamentumos szerzőnek, Sachalin-szigetén játszik, politikai deportáltak között, még a cári uralom alatt, de már a Kerenszkij-forradalom előestéjén és a belső

Ibsen drámája
Grieg zenéjével

Peer Gynt

Kedden, csütörtökön, vasárnap

★

100-adszor

Oroszország

Szerdán, szombaton

Magyar Szinház

ÉVEK ÓTA
nem mulatott ugy, mint a
NEM HAGYOM MAGAM
előadásán
FŐVÁROSI OPERETTSZINHÁZ

Gaál Franciska »Ibolya« Andrássy-uti Szinház

Zsufolt házak — A legdrágább jegy 7 pengő — Zsufolt házak

Szőnyegszövőüzemek, szőnyegszövők és kereskedők figyelmébe!

Szekeres

nem tévesztendő össze

csak Rákóczi-ut 63. szám

Tabarin-épület. Telefon: József 424—91

Magyarország legnagyobb választéku áruháza e szakmában. Ujabb 10.000 kg különböző szőnyegfonal lekötése után abba a helyzetbe kerültem, hogy nemcsak a szőnyegszövőknek, hanem a nagy szőnyegszövőüzemeknek is minden mennyiségben szállithatok telszószerinti színekben fonalakat. Cca 500 szin állandóan raktáron. Árain a következők:

Szőnyegfonálosztály

Engros árak:

Ia selyemfényü bajai Orientale, nyersen kg 9.60 P, festve	10.60 P
Ia selyemfényü perzsa farahan, nyersen kg 10.20 P, festve	11.— P
Ia selyemfényü szmirna, angol, nyersen kg 10.60 P, festve	11.60 P
Ia selyemfényü angol Imperial, nyersen kg 10.40 P, festve	11.20 P
Ia selyemperzsafonál, festve	14.80 P
IIa Nordisch	13.80 P
Pamutbeszövő, kgja	6.50 P
Gyapjubeszövő, kgja	8.20 P
Gyapjubeszövő, kgja	9.20 P
Sodrott pamutfölvető, kgja	8.50 P
Angol sodrott pamutfölvető, kgja	9.40 P
Eredeti angol gyapjufölvető, kgja	10.80 P
Eredeti perzsa gyapjufölvető, szürke szinben, kgja	12.20 P
Szmirna Canava, előfestve, minden méretben, négyzetméterenként	11.50 P
Perzsa Canava, előfestve, minden méretben, négyzetméterenként	11.50 P
Kelimselyem, kgja	19.80 P

Gép- és kézimunkafonálosztály

Detail árak:

	Dekája
Zefir berliner	—.20 P
Angol berliner	—.13 P
Schöller	—.13 P
Strucofonál	—.20 P
Melirozott fonál	—.14 P
Ombrafonál —.16-tól —.18-ig	—.28 P
Libussafonál	—.16 P
Arany- és ezüstfonál	—.20 P
Selyemfonalak minden szinben (sodrott és sodratlan) —.15-től —.18-ig	—.20 P

Kézi- és gépkötő harisnyapamutok, cérnák, himzőfonalak. Szövőpamutok minden számban. D. M. C. áruk

Kötött- és szövöttáruosztály

Detail árak:

Eredeti angol pullover	9.80 P
Sportpullover	14.50 P
Divatpullover 4.— P-től	24.— P-ig
Smokingkabát	14.— P
Kötöttkabát	7.50 P-tól
Divatmellény	7.— P-tól

Sapkák, kosztümök, lumberjack, gyermekkabátok és gyermekpulloverek, férfikabátok és mellények

Férfi- és nőiharisnyák, kötött alsóruhák, kesztyük

Szőnyegmintanagyitás és festés. Szőnyegnyirás. Kelim-perzsa- és gobelinminták óriási választékban. Összes kézimunka- és szőnyegszövőkellékek állandóan raktáron.

Szőnyegből lőnmaradt fonalakat becserélek. Postai megrendeléseket és fölvilágositásokat pontosan, soron kivül intézek el. A **Bajai Posztó- és Takarógyár Rt.** országszerte ismert **Orientale**-fonalának kizárólagos egyedüli árusitója, miért is nem tévesztendő össze más bajai fonál néven árusitott fonalakkal. **Követeljen bajai ORIENTALE-fonalat**

Eladás nagyban és kicsinyben

témája azt tárgyalja, hogy a hirtelen és váratlan szabadság hogyan és hányféleképen hat a foglyokra. Mögötte, illetve mellette egy szerelmi história is végigvonul a darabon: egy testőrezredes és egy fiatal tudós, a szentpétervári akadémia tagja vetélkednek Titkosért, aki egy nagyon egyszerü, nagyon primitiv leányt játszik s aki aztán — amikor a szabadság kiüt — egy harmadikkal, egy üresfejü svadronőrrel startol el...

— Hja, c'est la vie... No és vidámság sehol semmi nincsen?

— Lesz; még pedig a Városi Szinházban: jön a „Johny Spielt auf", a Krenek-féle jazzopera. Drezdából hoznak rendezőt, Primosits játssza a cimszerepet s március 10-én lesz a premier.

— Na és valamilyen magánügyi vidámság?

— Összezördült valami gyerekségen az előkelő fiatal házaspár, mire a feleség fölment vacsorára egy nagy társasággal a Svábhegyre az ismert festőmüvészhez, a férj pedig egy barátjával a nagy caffé-restaurantba. A Svábhegyen vidáman telt az idő, egyszerre csak valaki kiadta a jelszót, hogy menjenek le a caffé-restaurant hires bárjába. Dictum-factum, egyszerre be is toppantak, mind a tizenöten és természetesen ott találták a férjet is, ami még nem lett volna baj, de a férj továbbra is tartotta a haragot és nem akart átülni az asztalhoz, ahol a felesége is szórakozott. Ami viszont már nagyobb baj volt, mert kinos találgatásokra adott okot. A bájos menyecske persze elpityeredett, mentek a stafeták oda-vissza, a zord férj azonban hajthatatlan maradt és arra sem volt hajlandó, hogy legalább ő menjen haza. „Maguk jöttek ide, maguk menjenek el" szólt a férj és nyugodtan tovább beszélgetett.

— Na és?

— A társaság engedett az erőszaknak s kénytelen kelletlen eltávozott. No, de azóta régesrégen szent a béke már...

— És pletyka semmi sem akad?

— Ravasz gyerek maga, Isti, hallja-e?! Hát ez mi a csuda volt?

— No de én valami pozitivumot szeretnék!

— Fogja: a szép magas, szőke dáma, tagja egy előkelő pesti dinasztiának, akit oly gyakran láthat mindenütt, ahol a mondain Pest megjelenik, válik az urától. Még nem biztos, hogy grófné vagy báróné lesz belőle... Ha pedig tudni akarja, hogy ki az a disztingvált gyönyörü uriasszony, aki a kegyelmes asszony társaságában az elmult héten olyan föltünést keltett acélkék toilettjében, nézzen be az Astoria melletti uj virágüzletbe, a „La Fleur" cimübe. Ö a tulajdonosnő és a virágai legalább is oly finomak, mint ő maga. Ami pedig a dunaparti bár hajnali revolverjelenetét illeti: komolytalan dolog az egész. A fiatal Z—vitz zeneszerzés helyett, ugylátszik, lövöldözéssel foglalkozik. Egészségére.

* **Balatoni kulturnap.** A két előkelő balatoni klub, a Királyi Magyar Yacht Club és a Balatoni Yacht Club *február 10-én* a sportcélokat szolgáló Balatoni kulturnap javára *500 szereplővel* diszelőadást rendez a *Városi Szinházban*. A müsor érdekes számai mind a *Balaton-kultusz* müvészi termékei. *Ilovszky János*, a rendezőbizottság elnöke állitotta össze az előadás tervét s a rendezés munkáját *Sik Rezső* végzi. Az ünnepi beszédet *Rákosi Jenő* mondja s *Márkus Dezső* Erkel-nyitánya után *18 primás 200 tagu zenekarral* régi balatoni nótákat muzsikál. *Nagy Endre* konferál, *Balázs Árpád* dalokat ad elő, *Kovács Ilona* báró *Wlassics Tibor* dalát énekli. *Hubay Jenőtől* egy csárdásjelenetet, *Lányi Viktortól* szüreti zenésjátékot mutatnak be. Végül 170 főből álló kórus énekel.

MOZI

Hogyan készült a „Rókaut"?

– Irta Sudermann Hermann –

Még ma is sokszor kérdeznek, hogy a „Rókaut" cimü regényem valóban alapul-e valamilyen történelmi eseményen.

Erre csak azt tudom válaszolni, hogy hazámban egy régi monda járja, amely egy árulásról beszél. Ez az árulás sok becsületes német embernek az életébe került.

Amikor a mondát meghallottam, irtam az „Egyszer volt..." cimü nagy regényemet. Anélkül, hogy akartam volna, bennem lassan kialakultak a cselekmény szálai, mignem sürü hálóvá szövődtek és egyszerre abbahagytam a regényemet és belefogtam a „Rókaut" irásába. Emlékezetem szerint alig egy félévre volt szükségem a megiráshoz, bár az első ösztökéléstől eltekintve, teljesen a fantáziám termékének kell mondanom.

A második kérdés, amelyet ezzel kapcsolatban kapni szoktam, Reginának, a főhősnőnek a személyére vonatkozik. Az olvasók fantáziáját természetesen ez az alak foglalkoztatja legerősebben, azonban legnagyobb sajnálatomra, itt sem állhatok rendelkezésére az irodalomtörténeti kutatásnak, mert Regina is az én fantáziám szülötte.

Aki a keletporosz népet ismeri, el fogja fogadni azt az állitásomat, hogy ezek között az egyszerü emberek között nagyszerü emberanyagot lehet találni. Belső tüzük és nagyszerü megjelenésük azt, aki embereket meg szokott figyelni, föllelkesitheti. A litván vérnek sokszor megfigyelhető hatása olyan árnyalatokat terem, amelyek azokban a szinekben is megtalálhatók, amelyekkel Regina alakját megfestettem.

A „Rókaut", Sudermann egyik reprezentáns alkotása, amelyről ezek a melegszivü sorok szólnak, az iró hetvenéves jubileuma alkalmából filmre is elkészült és az izgalmas témával rendelkező, müvészi szépségekben bővelkedő film néhány napon belül a magyar közönség elé kerül.

A béke katonái

A békének is megvannak a katonái, akik épp ugy farkasszemet néznek a halállal, mint a háboru hősei. Életünk és vagyonunk védelmezői ezek a bátor férfiak, a tüzoltók, akik éjjel és nappal, esőben és fagyban, szinte örökös en gardeban állnak azért, hogy embertársaikat megvédelmezzék. A háboru hőseinek mellét aranyérem disziti, a háboru vitézeiről krónikák szólanak évszázadokon át, de a tüzoltókról csak egy-egy kérészéletü napi hir emlékezik meg valamely hőstettük kapcsán.

Amerika, amelynek köznapi élete is gyors, sőt öldöklő iramu örökös harc a megélhetéséért, észrevehette ezeket a békebeli hősöket és egy hatalmas filmben igazi emléket állitott nekik. A film cime: a „Tüzbrigád" és a Décsi-, Uránia- és Corso-mozi mutatja be csütörtökön ezt a hatalmas ujdonságot. Csupa izgalom és fordulat maga a meséje ennek a filmnek, amelynek középpontjában egy derék tüzoltó és egy milliárdos leány szerelme áll, de a vezetőmotivum köré föl van épitve nagyon érdekesen az amerikai tüzoltóság zaklatott, veszedelmekben gazdag életének minden momentuma. A tüzbrigád mesteri, csodába illő teljesitményei,

a hatalmas tüzesetek, amelyeknek leküzdése a tüzbrigád föladata, olyan különleges szenzációi e képnek,

hogy a moziközönség eddig minden országban, ahol a film bemutatásra került, határtalan lelkesedéssel fogadta az attrakciót.

A hatalmas film mellett egy irodalmi szenzáció is bemutatásra kerül az Uránia, Décsi-mozi és Corso vásznán, mert a gazdag anyagból, amely e mozik rendelkezésére áll, kénytelenek voltak e halmozott produkciót egy hétre müsorra tüzni. Ez az irodalmi szenzáció Biró Lajosnak, az Amerikában élő pompás magyar irónak egyik mesteri regénye, a „Don Juan három éjszakája". Az izig-vérig modern, merész fölépitésü történet középpontjában, Don Juan szerepében Lewis Stone áll, mig a női főszerepet Shirley Mazon játssza, akiről elárulhatjuk, hogy a népszerü Viola Dana huga.

Faust 1928

Goethe hatalmas drámai költeménye, a Faust, kétségtelenül a férfiui szépségnek, erőnek, az igazi férfiasságnak akart örök emléket állitani. Faust az a férfi, aki éppen ugy százszázalékosan férfi, mint ahogy Margit százszázalékosan nő. Amikor a Faust szerepére kerestek szinészt a film számára, hosszu ideig nem találtak a nemzetközi filmpiac gazdag választékában, véghetetlen emberanyagában, mig végre megtalálták Gösta Ekmant, a fiatal svéd szinészt, akiben megtestesült mindaz, amit az ideális férfitól a rendező és a müvész szeme megkövetel.

Gösta Ekmann, aki a Faust előtt csak igénytelen társadalmi drámák főszerepeit játszotta, a hatalmas filmszerep után a férfiideál megtestesitője lett. Most pedig, amikor egy rendező az 1927. és 28. év férfiideálját akarta egy filmdrámában megeleveniteni, akkor egészen természetesen a Faust megszemélyesitőjéért nyujtotta ki a kezét. Gösta Ekmannt szerződtette az a svéd-német társaság, amely „A tökéletes gentleman" cimü izgalmas, modern és elsőrangu filmben a mai férfi alakját akarta tökéletesen elénk hozni. Gösta Ekmann pompásan megfelelt ennek a célnak és a film a külföld idei szezónjának szenzációja lett.

Gösta Ekmann egyesiti magában Mosjoukine eleganciáját, Conrad Veidt szuggesztivitását és John Barrymore férfiasságát

és igy a Faust 1928. évi alakja, mert a tökéletes gentleman nem más, mint a modern idők Faustja, az ő alakitása révén bizony halhatatlanná lesz. A nagyszerü filmet a Kamara és a Corvin-szinházak mutatják be csütörtöktől kezdve és e mellett Reginald Dennynek, a legkedveltebb amerikai filmkomikusnak „A konflisgróf" cimü, ugyanesak izig-vérig modern és ötletes vigjátékát tüzték müsorra.

A postakocsi és százhusz kilométer

A technika hihetetlen fejlődése, amelyről az utóbbi évtizedekben tudósok, ujságirók és költők regéltek — mindegyik a maga módja —, legtisztábban, legőszintébben a filmen jut kifejezésre. Itt egy rövid félóra alatt igen sokszor látjuk egymás mellett a postakocsit a maga cammogó lovacskáival, ősi kényelmével, romantikus életével és az autót a maga 120 kilométeres sebességével. Talán el sem lehet dönteni, hogy melyik az érdekesebb. A régi idők biedermeyer-hangulatának reminiszcenciája, a lehorgasztott fejü, lassan baktató postaló, vagy pedig a legujabb modellü, fényes, ragyogó, a XX. század romantikáját képviselő, szinte hihetetlenül tökéletes autó?

A budapesti közönségnek a legközelebbi napokban lesz alkalma eldönteni a kérdést, mert a Corvin és az Orion szinházak csütörtökön mutatják be Reginald Dennynek, a legnépszerübb és legkedveltebb amerikai filmkomikusok egyikének „A konflisgróf" cimü uj filmjét, amelyben — ha nem is a postakocsi, de — konflis és az automobil szerepelnek egymás mellett. Reginald Denny a gyorsaságtól való félelmében jár, hogy azután valósággal a konflis üléséről ugorjon az autó kormánykereke mellé és szédületes gyorsasággal nyerjen meg egy autóversenyt. Százhusz kilométeres gyorsaság ez, de semmivel sem nagyobb, mint az a gyorsaság, amellyel Reginald Denny a közönséget meghóditotta a maga számára.

A nagyszerü vigjáték mellett a Corvin-szinház Gösta Ekmannak, a világhirü svéd szinésznek „A tökéletes gentleman" cimü uj mesteri produkcióját hozza, amelylyel az idei szezon egyik legpompásabb müsorát szervirozza publikumának.

VIGSZINHAZ

Pénteken először

Önagysága őrangyala

(Dans sa candeur naive). Jacques Deval 3 fölvonásos vigjátéka

Főszereplők: Gombaszögi Frida, Gazsi Mariska, Rajnai, Somlay, Makláry, Mály, Gárdonyi, Hajmássy

Leendő anyák, vigyázat!
Gyermekkocsi csak golyóscsapágygyal MARS védjeggyel elpusztithatatlan
BRUCK VI, Andrássy-ut 38. sz.
a Párisi Áruházzal szemben
Képes árjegyzék 50 fillér bélyeg ellenében

Saroküzlethelyiség
és kb. 500 négyzetméter
pinceraktárhelyiség
kitünő helyen azonnalra kiadó.
V, Csanády-utca 5. Bővebbet: épitési irodában, VI, Szondy-utca 75. — Telefon: 229-13

FORTUNA
VII, Rákóczi-ut 22. Telefon: J. 453—88

Január 23-tól
Elővétel egész nap!

IMPERIAL
VII, Dembinszky-utca 51. Telefon: J. 328—90

VIRRADAT

ODEON
VII, Rottenbiller-utca 37/b. Telefon: J. 302—63

SIMPLON
I, Horthy Miklós-ut 39. Telefon: J. 422—00

VESTA
VII, Erzsébet-körut 89. Telefon: J. 326—59

KÖZGAZDASÁG

Egy csapással el lehetne tüntetni a forgalmi adót és a költségvetési fölösleget is!

(A Reggel tudósítójától.) A magyar polgárember minden keserve fölfakadt azon a délelőttön, amelyen a magyar képviselőház általános elszörnyüködéssel hallgatta végig azokat a szörnyüségeket, amelyeket a forgalmi adó behajtásáról s hivatalnoki packázásokról egy képviselő az ország szine elé tár. *A nagy magyar miniszterről és tudósról, Eötvös Józsefről jegyezte föl a krónika, hogy amikor elmondották neki, lelkiismeretlen emberek miféle alakokat neveztettek ki vele tanitói, tanári állásokra, könnyekre fakadt.*

Bud pénzügyminiszter ur nem fakadt könnyekre, hár oka lett volna rá bőven,

szigoru vizsgálatot igért — ó, istenem, mikor nem igértek ilyen esetben magyar miniszterek vizsgálatot, amely számtalan esetben igért malászt maradt —, de viszont egyszerre erélyes lett, határozott és rendithetetlen, amikor arra került a sor, hogy ne vizsgálatot igérjen és tartson, hanem

szüntesse meg az erkölcstelenségek legfőbb forrását, magát az erkölcstelen adót.

Mert a forgalmi adó a legerkölcstelenebb adónem, csunya, háborus és inflációs, vagy ha szebben hangzik, szanálási adónem. *márpedig erkölcstelen adót sehol és soha erkölcsös és kifogástalan rendben behajtani nem lehetett.* Bud miniszter sokkal alaposabb ismerője a kameráliis tudománynak, semhogy ezt maga is ne tudná. *Egy sajnálatos csak, hogy a magyar képviselőházban nem akadt egyetlen ember sem, a magyar állam költségvetésének egyetlen alapos ismerője sem,* aki rá tudta vagy rá akarta volna bizonyitani *a miniszterre, hogy nem a mód hiányzik az orvoslásra, hanem az akarat,* hogy a forgalmi adót megszüntesse, *mindnyájunk e keservét, amelyet minden adófizető szivből utál* és gyülök s amelynek nincs más hive, csak azok, akik belőle vagy rajta élnek.

Németország, Ausztria, minden állam fokozatosan, lépésről-lépésre leépitette, csökkentette a forgalmi adót, hogy idővel végleg eltüntesse, csak Magyarországon marad meg, ugy látszik, örök Gessler-kalap gyanánt.

Vajjon valóban igaza van-e a miniszternek? Hát valóban nem lehet fokról-fokra kiküszöbölni a magyar budgetből a forgalmi adót? Ime: *az 1926—27. évi költségvetés előirányzatában a forgalmi adó bevételei 120,176.000 pengővel szerepelnek. A tényleges bevétel ezt az előirányzatot jóval meghaladta, mert a forgalmi adó 141,300.000 pengőt eredményezett. A tiszta bevétel ennél természetesen lényegesen kevesebb volt s alig tévedünk, ha kereken százmillióra tesszük.*

Miről van hát szó, arról, hogy erre a százmillióra födözetet találjunk. S ez nem probléma, mert a födözet megvan, megvan magában a költségvetésben.

A magyar állam költségvetése az 1927 junius 30-án közzétett kimutatás szerint 118 millió pengőt tett ki. Ez az összeg a tényleges többletnél azonban lényegesen kevesebb, mert hozzájárulnak bizonyos előlegek, amelyeket az államkincstártól a törvényhatóságok s egyéb közjogi jellegű testületek kaptak. Ha e visszafolyó előlegeket az elért fölösleghez hozzászámitjuk, akkor kiderül, hogy *a kincstár multévi fölöslege legalább százötven milliót fog kitenni.* Ebből a fölöslegből a kincstár beruházásokra száz milliót fordit ebben az évben. Fölösleges azon vitázni, hogy az állam folyó bevételeit annyira fölfokozni, hogy abból még beruházásokra is jusson, oly sulyos igénybevétele az adófizetőknek, amely erkölcstelenségében vetekszik magával a forgalmi adóval. De ha már megvan ez a fölösleg s miután évek óta megvan, akkor nyilván az idei és a jövő költségvetési évben se marad el, mi sem egyszerübb, mint ezt a fölösleget vagy annak egy részét a forgalmi adó pótlására forditani. *Százötven millió fölöslegből már az idén is ötvenet lehetne erre a célra forditani s ezáltal a forgalmi adót a felére mérsékelni.*

Egy csapással két legyet ütne agyon a miniszter. Eltüntetné a fölösleget és eltüntetné, vagy mérsékelné a forgalmi adót.

De legyünk szerények, megelégednénk mi már azzal is, ha nem is egyszerre, csak óvatos és fokozatos mértékben csökkentené ezzel a módszerrel a forgalmi adót. De hát ez hiábavaló remény! *Non possum! a miniszter ur válasza.*

Csak az az egy vigasztal, hogy ami az egyik miniszternek lehetetlen, az az utódjának gyakran nagyon is lehetséges.

Egy bizonyos, semmit sem unt meg a magyar adófizető polgár, mint ezt az örökös fölényes és leintő politikát. Elvégre nem Magyarország az egyedüli állam, amelynek adórendszere és költségvetése van. *S ha más ország meg lehet százmilliós fölöslegek nélkül, ha más ország csökkentheti a forgalmi adóját, akkor ezt igenis meg lehet csinálni a magyar államnak is!*

× **Kartel! Kartel!** *A magyar textilipernek nagyon jól megy! A magyar kereskedőnek nemigen, sőt egyáltalán nem.* Ebből logikusan az következik, hogy az, aki jó üzleteket csinál és sokat keres, még erősebben próbálja nyomni azt, akinek az üzletmenete gyönge és aki gazdaságilag gyöngébb. Van kartel Magyarországon bőven, rossz üzletet egyik se csinál. Sőt. A furcsa és föltünő csak az, *minél erősebben és nyomatékosabban támad föl a közvélemény a kartelek ellen, annál nagyobb és erősebb a befolyásuk s annál gyorsabb ütemben szaporodik a számuk.* A textilipar nem okult azon a kudarcon, amely a cseh iparral folytatott tárgyalásai során érte. Ami nem ment a csehekkel, azt most szép lassan, lépésről-lépésre *megcsinálja idehaza* egymagában, már amennyire lehet. *Van már kartonnyomó egyesületünk, amely kemény kézzel tartja markában a nyomott áruk piacát, most kiegészíti ezt a fehér áruk kikészitő kartellje, amely már a jövő hó elsején meg is kezdi működését, s javában folynak a tárgyalások a készárukartelszerződés megkötése körül,* amely előreláthatólag *a tavaszra szintén elkészül. A fehérárukartelnek három nagyobb gyár a főmozgatója, a Kammer Testvérek, az Obudai fehéritő gyár és a Pollák Hermann-cég.* Kétségtelen, hogy a kartel hatása hamarosan jelentkezni fog a piacon, mert ez a három gyár a belső piac igen jelentős részét látja el és *a kondiciók, a szállitási és fizetési föltételek megszigoritása egész bizonyosan emelkedő kiskereskedelmi árakban jut majd kifejezésre. Végeredményében a kartel árát a fogyasztóközönség fizeti meg* és mivel tömegcikkekről, az alsó néposztályok szükségleteinek kielégitéséről van szó, *a kartel hatása ez esetben kirivón és föltünően antiszociális!* Azt remélni, hogy törvényhozási vagy guvernementális intézkedések állják utját a kartelek e terjeszkedésének, hiábavaló? Csak egyre vagyunk kiváncsiak, meddig mehet ez igy?

A földmivelési miniszteriumban még mindig nem foglalkoznak komolyan a jövő évi mezőgazdasági export propagandájával

(A Reggel tudósitójától.) Január második felében vagyunk, de az 1928. évi mezőgazdasági export beszervezése körül sehol sem látunk biztató jeleket. A földmivelésügyi miniszterium 1927—1928. évi budgetjében *5,800.000 pengőt irányzott elő e munka fedezetére.* A kormány tehát elismerte annak szükségességét, hogy a máig még szinte beszervezetlen mezőgazdasági exportpropagandát *megfelelő állami támogatásban részesitse.* Kétségtelen, hogy a passzív külkereskedelmi mérleg készteithette erre a bőkezüségre. A mód azonban, ahogyan ezt a pénzt eddig fölhasználta, kevés bizalmat és lelkesedést ébresztett az érdekeltekben. Számos eredménytelen és diletttáns jellegü kisérlettől eltekintve, a nagy koncepciót egyelőre csak a *Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezeté*-nek létesitése és támogatása képviseli.

Közismert dolog, hogy

e szövetkezet munkája a kiviteli relációban teljes kudarcot vallott

s épp ezért *már hónapok óta kisérleteznek ujjászervezésén.* Erthetetlen ez a végenélküli türelem a kormány részéről, ha arra gondolunk, mily óriási erőfeszitéseket fejt ki exportpropagandaszervezete érdekében a többi állam. Még a török kormány is a legszélesebb körökben propagálja a datolyát, függét s egyéb török mezőgazdasági exportcikket. S ugyanakkor, amikor a magyar *kereskedelemügyi miniszterium* is elhatározta magát végre a cselekvésre és 500.000 pengőt állitott be exportszervezési célokra a jövő évi budgetjébe, *éppen csak a magyar mezőgazdasági exportpropaganda terén nem történik semmi.* Ily lehangoló körülmények között kell, hogy *maga a mezőgazdasági exportkereskedelmi érdekeltség vegye kezébe az exportpropaganda meginditását.* Örömmel fogadta tehát az *agrárkereskedelem az iparkamara kezdeményezését* is, amely

teljes sulyával melléje áll a mezőgazdasági exportérdekeltségeknek és beállitja az ügy szolgálatába jól bevált intézményét, a Nemzetközi Vásárt is,

ahol külön mezőgazdasági exportkereskedelmi csoport keretében vonul föl első demonstrációra a szakma. Bármennyire örvendetes is ez a kezdeményezés, vele a mezőgazdasági exportpropagandatervezetnek mégis csak egyik részlete kerül megoldásra. A leglényegesebb az volna, hogy maga a földmivelésügyi miniszterium szakitson eddigi eredménytelen kisérleteivel és *ismerje föl végre a régi, bevált magyar terménykereskedelemben rejlő nagy értékeket.* Számoljon le a szerepelni, szervezni vágyó diletttánsok táborával s *a magyar terménykereskedőkkel kooperálva kezdje meg az algondolt koncepción alapuló exportpropaganda tényleges munkáját.*

× **Gazdasági fejlődésünk iránya** cimen Horváth Miksa e hó 25-én, társasvacsora keretében, a Lipótvárosi Társaskörben fölolvasást tart.

Salamander fölhivása a magyar közönséghez!

Meginditjuk, mint első hazai speciális szaküzlet, közérdekü akciónkat, amely szerint

a cipőárak óriási emelkedése dacára

a világszerte közkedvelt

OLCSÓ SALAMANDER NAPOK

tartamára

január 27-től—február 10-ig

számos cikksorozatot

mélyen leirt áron

bocsátunk a Nagyközönség rendelkezésére

SALAMANDER

VII, Erzsébet-körut 36
VI, Andrássy-ut 37

IV, Kecskeméti-utca 19
IV, Kossuth Lajos-utca 2

Debrecen, Ferenc József-u. 22
Szeged, Kárász-u. 6

VASÁRNAPI SPORT

Hármas holtverseny után vasárnap éjfélkor ért véget a honvédtisztek tőrviadala

Győzött Piller György (MAC) főhadnagy

(A Reggel tudósitójától.) A *Tiszti KVC* kombinált tőr- és kardversenyének első része, a tőrviadal szombaton kezdődött és kétnapos küzdelem után vasárnap az éjjeli órákban ért véget.

A favoritok: dr. Rozgonyi György és dr. Tóth Péter nagy meglepetésre elvéreztek, bár teljesen egyenranguak voltak a győztes Piller György főhadnaggyal.

A mezőnyben *Hatz Ottó* energikus támadásaival kellemes föltűnést keltett. *Apáthy*, a régi olimpikon korát meghazudtoló fürgeséggel vivott.

Az előmérkőzések során *Bogen Albert* alezredes, *Borovszky, Eckl, Hajdu* és *Kontra* is kiesett.

A mindvégig izgalmas párharcok *hármas holtversennyel végződtek.* A pótküzdelmekben *Piller György* mind a két ellenfelét megverte.

Részletes eredmény:

Győztes: Piller György MAC 6 győzelemmel. 2. Dány Szabolcs MAC 6 gy. 3. Kálniczky Tiszti VC 6 gy. 4. Dr. Tóth MAC 5 gy. 5. Dr. Rozgonyi 5 gy. 6. Hatz TVC 4 gy. 7. Apáthy BBTE 3 gy. 8. Gönczy MAC 1 gy. 9. Dr. Kovács Géza győzelem nélkül.

A versenybiróságban *Mihálovits István* tábornok, *Filotás Ferenc* ezredes, *Schenker Zoltán* és *vitéz Terstyánszky Ödön* alezredesek elnököltek. Az itéletek egy része a versenyzőket idegesitette.

Az utolsó tuson dőlt el a Royal VCC kardversenye

(A Reggel tudósitójától.) Közel száz junior vivó résztvételével folyt le a *Royal Vivó- és Céllövő-Club* kardviadala, amely vasárnap egész napon át tartott.

Az élre Hehs és Dietz dr. verekedték föl magukat.

Holtversenyük után megismételt asszójukban — miután 3:3-ra állt a küzdelem — az utolsó tust Hehsnek itélték. Dietz dr. vasárnap is nagy küzdőképességéről tett tanuságot. Pompásan vivott a még középiskolás *Kánitz Imre.*

Részletes eredmények:

Győztes: Hehs Béla (MAC) Camilló tanitv.) 8 győzelemmel. 2. Dr. Dietz (MTK, Fodor-isk.) 8 gy. 3. Szigethy (MTK, Fodor-isk.) 7 gy. 4. Kánitz (Royal V.—KISOSz) 6 gy. 5. Duha (RAC) 5 gy. 6. Rajcsányi (WVC) 4 gy. 7. Hajós (BSE) 3 gy. 8. Szende (Royal VC) 2 gy. 9. Diener (BVC) 2 gy. 10. Lányi (Hungária) 0 gy.

A zsüriben *Fiala Ferenc, Kalmár István, Kun Sándor,* dr. *Nagy Oszkár,* dr. *Radó István,* dr. *Schréder Gyula,* dr. *Szűcs Géza* és dr. *Szűcs József* müködtek nagy odaadással.

Tiszteletdijat adományoztak: *Budapesti Hölgyvivók Vivó Clubja, Fayer Sándor, Fodor István, Kánitz Géza,* dr. *Kemény Sándor, Macher György, Royal Vivó és Céllövő Club, Somogyi György* és dr. *Sugár Ferenc.*

A Postatakarékpénztár jubiláris kardvivóversenyéről megjelent tudósitásunk szerint **a második helyezett** *Klein József, Skalitzky* mester tanitványa volt. Most arról értesülünk, hogy Klein *lovag Santelli Italo mester tanitványa.*

—

A Ferencváros és az Ujpest kivételével valamennyi fővárosi proficsapat tréningmérkőzéseket tartott vasárnap — saját kebelén belül.

A Gerő-fivérek vezetnek a középiskolások síbajnokságában, amelyet vasárnap nem tudtak befejezni. Az ugrószámok ugyanis elmaradtak.

Nagy meglepetések a boxcsapatbajnokság középdöntőjében

(A Reggel tudósitójától.) A boxcsapatbajnokság középdöntő mérkőzései nagy meglepetéssel kezdődtek.

A védő terézvárosiakat az angyalföldiek fölényesen verték.

Ebben ugyan része volt annak is, hogy a TTC tartalékosan volt kénytelen kiállani, de baj volt a biráskodással is.

Szobolevszky vereségét az egyébként rendkivül kvalitásos Schmidttel szemben nem tartjuk reálisnak.

A döntő mérkőzések során remélhetőleg a szövetség elnökségéből senki sem fog biráskodni, nehogy bárki is kifogást emelhessen az itéletek ellen.

A *Ferencváros—B. Vasutas*-mérkőzés a favorit ferencvárosi gárda

jogos győzelmével végződött.

Endre kiütéssel győzött.

Részletes eredmény:

I. BTK—TTC 14:5. Ádler BTK győz Takács II. ellen, aki az első menetben föladta. — Szajkó BTK győz Krausz TTC ellen. — Leitner BTK győz Hochmann TTC ellen. — Szabó BTK veszt Beneze TTC ellen. — Schmidt BTK győz Szobolevszky TTC ellen. — Weiner III. BTK győz Weisz TTC ellen, — Kriston BTK veszt Zsemba TTC ellen. — Csirke BTK győz — ellenfele nem jelent meg.

A BTK 2, a TTC 1 prémium pontot kapott.

II. FTC—B. Vasutas 12:7. Kelecsény FTC veszt Énekes BV ellen. — Kocsis FTC győz Viviora BV ellen. — Széles FTC győz ellenfél nélkül. — Ecsegi FTC győz Bokody II. ellen. — Bódy FTC veszt Csöngey BV ellen. — Endre FTC knock outtal győz Pálos BV ellen. — Csenkey FTC veszt Bokody I. BV ellen. — Rusofszky győz Kukucs BV ellen.

Az FTC két, a B. Vasutas egy prémiumpontot kapott.

Külföldi mintára berendezett

SZAKORVOSI RENDELŐ

bőr-, vér- és nemibetegek részére. Erzsébet-körut 1. sz., II. em. (Rákóczi-ut sarok.) — Rendelés egész nap. — Nőknek külön. Speciális gyógymódok: RÖNTGEN — DIATHERMIA — QUARZ INSULIN — EZÜST SALVARSAN és VILLANYKEZELÉSSEL

Szerencsétlenség történt a semmeringi versenyen

Semmering, január 22.

(A Reggel tudósitójának telefonjelentése.) A jéghokki-mérkőzések során: Floridsdorfer AC—Semmeringer Sportverein Enzian 7:0. — Österreichischer Wintersportclub Wien—Eisverein Ötzendorf 1:0. — Österreichischer Wintersportclub II. csapata—Floridsdorfer AC 8:2. *A bobversenyt nem tartották meg.*

Gerim Richárd, a kiváló bobbajnok tréning közben sulyos szerencsétlenséget szenvedett, két helyen eltörte a combját.

Ugyancsak szerencsétlenül járt a Keltenberger bob is, amelynek vezetője karját törte. A versenyintézőség ezért a bobversenyt lefujta.

Ródlibajnokság a kiváló állapotban levő Pinkenkogel-Rodelbach pályán folyt le: Alsóausztria ródlibajnoka: *Pilhofer* (Sportverein Enzian Semmering), 2. Lange (Mödling), 3. Preiner (Enzian Semmering).

—

A tragikus véget ért Bodor Ödön többszörös bajnokunk és rekorderünk halálának évfordulóján az MTK atlétái *Hertzka Rezső* vezetésével megkoszoruzták a nagyérdemü sportférfiu sirját a rákoskeresztúri izraelita temetőben.

Az öreg Thunberg Európa gyorskorcsolyázó bajnoka

Osló, január 22.

(A Reggel tudósitójának távirati jelentése.) Nagy meglepetéssel zárult *Európa gyorskorcsolyázó bajnoki versenye.* A finn *Thunberg,* aki szombaton 500 méteren első lett, 5000 méteren pedig második,

vasárnap 1500 méteren 2 p. 22.3 mp.-cel győzött.

Tizezer méteren a norvég *Ballangrud* futott elsőnek a célba. Idő: 18 p. 01.9 mp. Itt Thunberg a harmadik helyre került.

Végeredményben az öreg Thunberg (Finnország) lett Európa bajnoka.

—

A bécsi nemzetközi műkorcsolyázó versenyen a páros versenyben a budapesti Korcsolyázó Egylet tagjai közül a *Rotter Emilia—Szabó Gyula*-pár harmadik, az *Orgonista Olga—Szalai Sándor*-pár negyedik lett. Győzött a bécsi *Scholz Lili—Kaiser Ottó*-pár.

Az uj bukmékerjelöltek sem tették le a kauciót, mert a Lovaregylet nem engedélyezi a különfogadási irodákat

(A Reggel tudósitójától.) Az uj galoppbukméker-engedélyek kiadásával kapcsolatban *A Reggel* már megirta, hogy az előirt kauciót a január 8-iki terminusig az öt uj jelölt közül *csak kettő tette le,* közben egy ezek közül is *visszalépett.* A *Magyar Lovaregylet* igazgatósága erre ujabb bukmékerjelölteket szemelt ki és *a 80.000 pengő kaució deponálásának idejét a tegnapi, vasárnapi napra tüzte ki.* A legnagyobb meglepetésre azonban *az uj jelöltek sem tették le az óvadékot.* Az uj bukmékerjelölteket egyrészt az riasztja vissza, hogy *nem létesitenek különfogadási irodákat,* másrészt, hogy a Magyar Lovaregylet igazgatósága a *közös fogadási irodai haszonból csupán 5%-ot állapitott meg az uj bukmékerek részére.* A Lovaregylet igazgatóságának viszont az az álláspontja, hogy *az adó- és illetékügyek komplikált adminisztrációja olyan nagy szervezetet és költséget igényel, hogy emiatt a mai nehéz időkben a különfogadási irodák nem valósithatók meg.* A Lovaregylet állitólag a közönség érdekében forszirozza azt, hogy tiz bukméker legyen, *pedig a ring forgalma nem igényel annyi bukmékert,* mint a régi időben, amikor például *Szemere Miklós egymaga nagyobb forgalmat csinált, mint most a ringlátogatók összesége.*

Sztranyavszky államtitkárt vasárnap a Budapesti Ügetőverseny Egyesület elnökévé választották

(A Reggel tudósitójától.) A *Budapesti Ügetőverseny Egyesület* vasárnap délután tartotta meg ezévi közgyülését, amely alapos *reorganizáló célzattal ült össze.* A közgyülés, amely iránt igy rendkivül élénk volt az érdeklődés, *egyhangulag*

Sztranyavszky Sándor belügyi államtitkárt választotta az egyesület elnökévé.

A két *alelnöki* tisztséget *báró Kohner Willy* és *Bernrieder József* megválasztásával töltötték be. Azután áttértek a választmányi tagok kisorsolására és az uj választmányi tagok megválasztására. A kisorsoltak közül ujra választmányi tagok lettek: *ifj. Kossuth Lajos, Okolicsányi Ede, Okolicsányi Lajos, báró Tornalljay Rezső.* A választmány uj tagjai: *Bagky Gyula, Farkas Géza, Dréhr Imre* népjóléti államtitkár, *Kegl Dezső* és *Pucher Ödön.* A régi igazgatóság helyébe az uj igazgatóságot *február 11-én* fogják megválasztani.

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

„Világosság" könyvnyomda rt. Budapest, VIII, Conti-u. 4. Müszaki igazgató: Deutsch D.

3 vaskos regény

18 1. Romantikus szerelem 2. Egy leányszív vágyainak teljesülése 3. Lélegzet-fojtó detektivtörténet

Finom angol vászonba kötve 18 pengős bolti ár helyett

itt vágja le és kitöltve küldje be a Palladis Rt. könyvosztályába (Budapest, V., Alkotmány-utca 4.)

MEGRENDELÉSI JEGY.

Megrendelem negyedévre a Képes Krónikát Tündérvásárral, regénymellékletted együtt 7 pengőért. Igényt tartok a 2 díszes, vászonba kötött regényre 6 pengő kedvezményes árban. A Képes Krónika negyedévi előfizetési diját és a három könyv árát, összesen 13 pengőt és 50 fillér portót három részletben fizetem 5 pengő 50 fillért az átvételkor utánvéttel, a hátralevő összeget pedig 4—4 pengős két részletben, február és március elején, postai befizetési lappal küldöm. A könyvek tulajdonjoga mindaddig, mig az egész összeget ki nem fizetem, a Palladis Rt.-é.

Név: ....

R

Lakhely: ....

U. p.: ....

6 pengőért mint páratlan kedvezmény megkaphatja mind a három kötetet ha előfizet a Képes Krónikára.